

STARTNOTITIE BEDRIJFSLOCATIES
TWEEDERDEWEG ZUID NIEUW BUIENEN

GEMEENTE BORGER-ODOORN

13 juli 2009
110312/OF9/004/000238/GF

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Aanleiding m.e.r.-procedure	5
1.3	Doel en procedure	6
1.4	Inspraak voor belanghebbenden	8
1.5	Leeswijzer	8
2	Achtergrond, probleem- en doelstelling	9
2.1	Inleiding en achtergrond	9
2.2	Probleemstelling	9
2.2.1	Overzicht locaties	10
2.2.2	Melkveebedrijf Van der Meer	11
2.2.3	Akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse	12
2.2.4	Pluimveebedrijf Jansen	13
2.2.5	Melkveebedrijf Pegge	16
2.3	Doelstelling	16
3	Het voornemen	21
3.1	Inleiding	21
3.2	Locatie	21
3.2.1	Ligging plangebied	21
3.2.2	Bestemmingsplannen	23
3.3	Nieuwe locaties	23
3.3.1	Melkveebedrijf Van der Meer	23
3.3.2	Akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse	24
3.3.3	Pluimveebedrijf Jansen	25
3.3.4	Melkveebedrijf Pegge	27
3.3.5	Energiebouwblok	28
3.4	Herontwikkeling bestaande locaties	29
3.4.1	Melkveebedrijf Van der Meer	29
3.4.2	Akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse	30
3.4.3	Pluimveebedrijf Jansen	30
4	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	31
4.1	Inleiding	31
4.2	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	31
4.2.1	Bodem en water	31
4.2.2	Natuur	33
4.2.3	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	35
4.2.4	Woon- en leefomgeving	37

5	Aanzet tot het MER: alternatieven en milieueffecten	39
5.1	Inleiding	39
5.2	Alternatieven	39
5.2.1	Nulalternatief	39
5.2.2	Voorkeursalternatief	39
5.2.3	Meest milieuvriendelijke alternatief	40
5.2.4	Vergelijking alternatieven	40
5.3	Effectbeschrijving	40
5.3.1	Bodem en water	41
5.3.2	Natuur	41
5.3.3	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	43
5.3.4	Woon- en leefomgeving	43
5.4	Effectbeschrijving en -beoordeling	49
6	Beleid, besluiten en procedures	50
6.1	Inleiding	50
6.2	Vastgestelde kaders	50
6.3	Beleidskader	50
6.4	Nieuwe regelgeving	51
6.5	Te nemen besluiten	52
6.5.1	Inventarisatie besluiten	52
6.5.2	Plannologische regeling	52
6.6	Procedure en tijdsplanning	53
6.6.1	Procedure	53
6.6.2	Rolverdeling partijen	55
Bijlage 1	Overzichtskaart locaties	56
Bijlage 2	Literatuurlijst	57

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1 INLEIDING

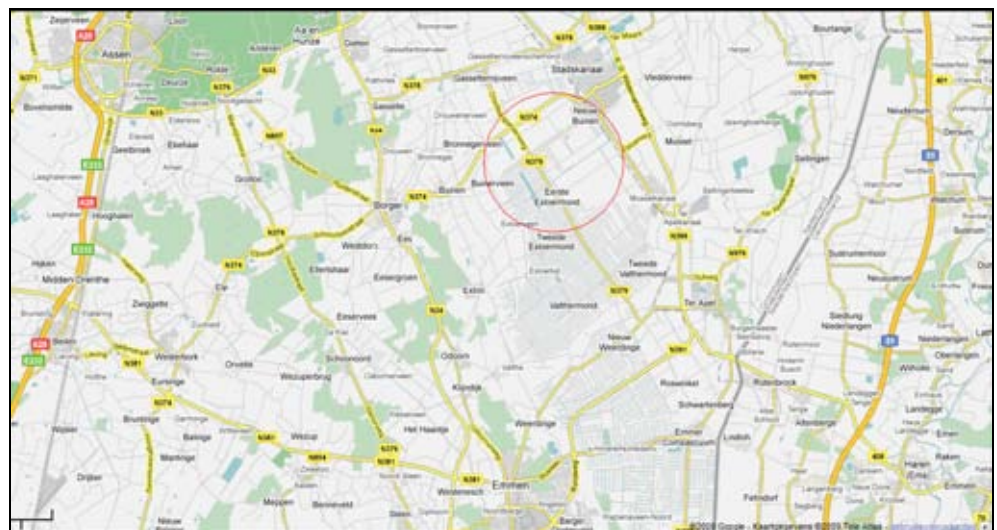
Vier agrarische bedrijven zijn gezamenlijk van plan hun bedrijven te verplaatsen naar een nieuwe locatie gelegen aan de Tweederdeweg Zuid te Nieuw Buinen. Drie van de ondernemers zijn nu gevestigd in de lintbebouwing in Nieuw Buinen. De vierde ondernemer, melkveebedrijf Pegge, is gevestigd in het Overijsselse Mander.

Het totale initiatief betreft:

- § Een nieuwe locatie voor melkveebedrijf Van der Meer;
- § Een nieuwe locatie voor akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse;
- § Een nieuwe locatie voor pluimbedrijf Jansen;
- § Een nieuwe locatie voor melkveebedrijf Pegge;
- § Ontwikkeling van een energiebouwblok (vergisting van mest en co-fermentaten; bijvoorbeeld maïs);
- § Herontwikkeling van de te verlaten locaties (deels gefaseerd).

Overzicht van de ligging van Nieuw Buinen is weergegeven in afbeelding 1.1. Nieuw Buinen is gelegen in de provincie Drenthe, in de gemeente Borger-Odoorn. Het dorp ligt in het uiterste oosten van de provincie. De provinciegrens loopt direct langs het dorp, tussen Nieuw Buinen en Stadskanaal.

Afbeelding 1.1
Overzicht ligging Nieuw Buinen
(bron: Google Maps)

De volgende afbeelding, afbeelding 1.2, laat het gebied van meer nabij zien. Het betreft hier een grove aanduiding van het gebied, het plangebied, waar de huidige en de toekomstige locaties zich bevinden. Een verdere detaillering volgt in de volgende hoofdstukken.

Afbeelding 1.2

Grove aanduiding plangebied
(bron: Google Maps)

1.2

AANLEIDING M.E.R.-PROCEDURE

Voor het plan is een aantal procedures nodig, onder andere een wijziging van het bestemmingsplan in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en vergunningen en/of meldingen in het kader van de Wet milieubeheer (Wm).

De ondernemers en de gemeente Borger-Odoorn zijn samen initiatiefnemer.

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage van de Wm geldt dat de m.e.r.-procedure (en het maken van een milieueffectrapport = MER) verplicht is bij veehouderijbedrijven die groter zijn dan 85.000 mesthoenders, 60.000 hennen, 3.000 mestvarkens of 900 zeugen (categorie 14 van de zogenaamde C-lijst). Het aantal te houden vleeskuikens (mesthoenders) van pluimveebedrijf Jansen, de aanvraag betreft 300.000 stuks, ligt boven de m.e.r.-drempel.

De oprichting van een mestvergistingsinstallatie of een composteringsinstallatie is m.e.r.-beoordelingsplichtig bij een capaciteit van 100 ton per dag of meer (dierlijke of organische meststoffen, groenafval en gft, niet zijnde gevaarlijke afvalstoffen, categorie 18.2 van de zogenaamde D-lijst).

Verbranding van niet-gevaarlijke afvalstoffen is m.e.r.-plichtig bij een omvang van 100 ton per dag of meer (categorie 18.4 van de zogenaamde C-lijst).

De vergistingsinstallatie zal een capaciteit hebben van 100.000 ton mest en co-fermentaten (zoals mais en groenafval) per jaar. Wat de capaciteit op dagbasis is, is nog niet bekend. Gezien de jaarcapaciteit zal deze boven de drempel van m.e.r.-beoordeling (100 ton per dag) liggen. In het geval de installatie 365 dagen per jaar draait, ligt de capaciteit op 274 ton per dag.

De verdeling (hoeveelheden) tussen mest en co-fermentaten is op dit moment niet bekend.

Omdat er een duidelijke samenhang bestaat met de verplaatsing van melkveebedrijf Van der Meer, de verplaatsing van het akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse en de herontwikkeling van de te verlaten locaties, zullen ook deze initiatieven in het MER aan bod komen. Tevens zal de samenhang met de inplaatsing van het Overijsselse melkveebedrijf Pegge aan de orde komen.

De focus van het op te stellen MER zal echter liggen op de milieueffecten van het nieuw te vestigen pluimveebedrijf en het energiebouwblok.

1.3

DOEL EN PROCEDURE

Doel van de m.e.r.-procedure

Doel van de m.e.r.-procedure is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijke belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu.

Het op te stellen MER dient de meest geschikte inrichtingswijze of het meest geschikte ontwerp van de voorgenomen activiteit in beeld te brengen. Daarbij worden de gevolgen voor het milieu en ruimtegebruik - meer in detail - beschreven. Dat geldt zowel voor het effect ter plaatse als in de directe omgeving (uitstralingseffecten zoals verkeer, stank en ammoniakdepositie) van de betreffende activiteit.

De gemeente Borger-Odoorn is mede-initiatiefnemer en begeleidt de betrokken ondernemers. Wij gaan er op basis van de nu bekende gegevens aangaande het energiebouwblok van uit dat de gemeente (gemeenteraad) het bevoegd gezag is. Tevens coördineert de gemeente de m.e.r.-procedure (art. 14.1 Wm).

BEVOEGD GEZAG

De gemeente is bevoegd gezag. Maar wanneer wordt de provincie bevoegd gezag? De provincie is bevoegd gezag indien er sprake is van een of meer van de volgende situaties:

- Het bewerken of verwerken van buiten de inrichting afkomstige dierlijke meststoffen met een capaciteit van meer dan 25.000 m³ per jaar (categorie 7.4 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer);
- Een opslagcapaciteit voor afvalstoffen (bijvoorbeeld bepaalde soorten co-substraten) bedraagt meer dan 1.000 m³ en deze afvalstoffen zijn afkomstig van buiten de inrichting (categorie 28.4a, 6 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer);
- Jaarlijks wordt meer dan 15.000 ton afvalstoffen (bijvoorbeeld bepaalde soorten co-substraten) afkomstig van buiten de inrichting toegevoegd aan het be-/verwerkingsproces (bijvoorbeeld vergisting) (categorie 28.4c,1 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer).

Start en hart van m.e.r.

De m.e.r.-procedure kent een aantal stappen (zie hieronder) waarin verschillende partijen hun rol spelen. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de startnotitie en het milieueffectrapport en stuurt daarmee de besluitvorming van het bevoegd gezag over zijn voorgenomen activiteit aan. Beide producten hebben een eigen karakter (zie tabel 1.1).

Tabel 1.1

Stappen m.e.r.-procedure

Startnotitie	Milieu-effectrapport
<ul style="list-style-type: none"> § start van de m.e.r.-procedure § inzicht in het wat, waar en waarom van een project (op hoofdlijnen) § sturende werking voor inhoud richtlijnen en milieueffectrapport § basis voor inspraak door belanghebbenden en (richtlijnen)advies 	<ul style="list-style-type: none"> § systematische, gedetailleerde en objectieve beschrijving van de voorgenomen activiteit met alternatieven en hun milieueffecten § basis voor inspraak door belanghebbenden en (toetsings)advies § hulpmiddel (informatiebron) voor de besluitvorming door bevoegd gezag
- De start van de m.e.r.-procedure -	- Het hart van de m.e.r.-procedure -

Startnotitie

De voorliggende startnotitie is de eerste stap in de m.e.r.-procedure. De startnotitie is het document in de m.e.r.-procedure waarmee de initiatiefnemer richting kan geven aan de inhoud en het detailniveau van het MER. In dit project zal de startnotitie gebruikt worden om de reikwijdte van het MER helder af te bakenen en de aandacht te vestigen op de meest essentiële zaken. Dit zijn de locatiekeuze, de globale aanduiding van de alternatieven en de te verwachten milieueffecten. Daarmee wordt een gerichte inspraak mogelijk en wordt de lijn aangegeven voor de verdere procedure.

De startnotitie biedt aan het bevoegd gezag, de bevolking, de Commissie voor de milieueffectrapportage en de wettelijke adviseurs op hoofdlijnen informatie over de voorgenomen activiteiten.

De lezer krijgt informatie over de aanleiding en het doel van het initiatief, de m.e.r.-procedure en de onderwerpen die in het MER onderzocht zullen worden. Met behulp van de startnotitie zullen richtlijnen worden opgesteld voor de inhoud van het MER. Daarvoor vraagt het bevoegd gezag advies aan de Commissie voor de milieueffectrapportage en de wettelijke adviseurs.

Samengevat is de functie van de startnotitie:

- § Formele start van de m.e.r.-procedure door bekendmaking van de startnotitie;
- § Informeren betrokken personen en instanties over de voor de besluitvorming relevante aspecten van het voornemen;
- § Richting geven aan de inhoud van het op te stellen MER.

Besluitvorming

Het MER wordt opgesteld in het kader van de procedures Wro en Wm voor pluimveebedrijf Jansen en het energiebouwblok.

Voor de bestemmingsplanwijziging is, aangezien er sprake is van een MER-plichtige activiteit (pluimveebedrijf Jansen) en een MER-beoordelingsplichtige activiteit (energiebouwblok), een plan-MER nodig. Voor de vergunning Wm van het pluimveebedrijf is een besluit-MER nodig. Met één MER wordt een besluit-MER, een m.e.r.-beoordelingsplicht en een plan-MER gecombineerd.

Het MER wordt ter inzage gelegd bij alle (volgende) procedures.

Voor akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse en de melkveebedrijven Van der Meer en Pegge geldt geen m.e.r.-plicht of –beoordelingsplicht. De besluitvorming in het kader van de Wro en Wm van deze bedrijven is dus niet gekoppeld aan het m.e.r.-traject. Vanwege de nabijheid van de bedrijven worden de activiteiten wel beschreven in het op te stellen MER, maar zal een minder uitgebreide beschrijving nodig zijn dan voor het pluimveebedrijf en het energiebouwblok.

1.4

INSPRAAK VOOR BELANGHEBBENDEN

De startnotitie is bedoeld om belanghebbenden gelegenheid te bieden opmerkingen te maken over de gewenste inhoud van het MER. Daarbij gaat het om de volgende vragen:

- § Is voldoende duidelijk wat de inhoud is van het voornemen?
- § Bent u van mening dat alle relevante te onderzoeken milieuaspecten beschreven staan in de startnotitie?

De startnotitie wordt zes weken ter inzage gelegd. De inspraakreacties worden meegenomen bij het formuleren van de richtlijnen. Deze richtlijnen bevatten inhoudelijk eisen waaraan het op te stellen MER moet voldoen. Schriftelijke reacties kunnen binnen een termijn van zes weken na de ter inzage legging worden ingediend bij het bevoegd gezag. Vermeld hierbij dat het een inspraakreactie betreft op de startnotitie voor: Bedrijfslocaties Tweederdeweg Zuid Nieuw Buinen.

Waar en wanneer de startnotitie kan worden ingezien wordt bekend gemaakt door middel van een advertentie in een plaatselijk dag- of weekblad.

Bevoegd Gezag
 Gemeente Borger-Odoorn
 Postbus 3
 7875 ZG Exloo

Contactpersoon:
 Harmen Post, afdeling VROM
 Telefoon: 0591 – 53 53 53 (algemeen)

1.5

LEESWIJZER

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 de achtergrond, probleemstelling en het doel (nut en noodzaak) aangaande het initiatief beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van de voorgenomen ontwikkelingen (in m.e.r.-termen de voorgenomen activiteit oftewel het initiatief). Een beschrijving van het plangebied is in hoofdstuk 4 opgenomen. Tevens wordt hier ingegaan op de te verwachten ontwikkelingen in het plangebied zonder dat het initiatief wordt gerealiseerd. Een overzicht van de alternatieven en de effecten die in het MER worden onderzocht wordt weergegeven in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 geeft ten slotte een toelichting op de genomen en te nemen besluiten, het relevante beleidskader en de m.e.r.-procedure.

HOOFDSTUK 2 Achtergrond, probleem- en doelstelling

2.1 INLEIDING EN ACHTERGROND

Agrarische bedrijven hebben te maken met veranderingen in economische omstandigheden en de wet- en regelgeving. Nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld uitbreiding van het bedrijf, zijn op huidige locaties vaak niet mogelijk. De locaties zijn gelegen nabij burgerwoningen, de maximale groei is bereikt (normering voor geur en geluid) en/of er is letterlijk geen ruimte meer op de locatie. Dit beperkt de bedrijven in groei of zelfs in het voortbestaan (rendabele bedrijfsvoering). Agrarische ondernemers denken na over hun toekomst. Verplaatsen is een mogelijkheid om te kunnen blijven bestaan en zelfs te groeien. De overheden (rijk, provincie en gemeente) stimuleren en ondersteunen om verschillende redenen dergelijke initiatieven.

2.2 PROBLEEMSTELLING

In Nieuw Buinen heeft een drietal boeren gezamenlijk gekeken naar de eigen situatie en het initiatief genomen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor verplaatsing. Het gaat om de volgende bedrijven:

- § Melkveebedrijf Van der Meer: Noorderdiep 71;
- § Akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse: Noorderdiep 276;
- § Pluimveebedrijf Jansen: Noorderdiep 101, met tevens de vestigingen Zuiderdiep 14a (stal Hospers), Zuiderdiep 102 (stal Corzaan) en 1° Exloërmond 86.

Tegelijkertijd is het volgende bedrijf uit het Overijssels Mander aangeschoven als inplaatser in het kader van het project “Inplaatsing melkveehouderij”:

- § Melkveebedrijf Pegge: Uelserweg 134 te Mander (Overijssel)

Het project “Inplaatsing melkveehouderij in de Veenkoloniën” is een project van de Agenda voor de Veenkoloniën waarbij wordt getracht melkveehouderijen vanuit knelsituaties elders uit het land in te plaatsen in de Veenkoloniën. Het project en de inplaatsing zijn reeds in uitvoering. Zo is voor melkveebedrijf Pegge de bouwaanvraag reeds ingediend en volgt het bedrijf een eigen traject voor een (eventuele) wijziging van het bestemmingsplan. Omdat het initiatief van melkveebedrijf Pegge onderdeel uitmaakt van het totale initiatief zal ze wel worden beschreven in deze startnotitie en in het uiteindelijke MER, maar zal een mindere uitgebreide beschrijving nodig zijn dan voor de andere bedrijven.

In de volgende subparagrafen volgt een overzicht van de huidige situaties: de locaties in paragraaf 2.2.1 en de huidige bedrijfsvoering en problemen in paragraaf 2.2.2 tot en met 2.2.5.

2.2.1 OVERZICHT LOCATIES

In onderstaande afbeelding (afbeelding 2.3) zijn de huidige locaties van de bedrijven weergegeven.

Afbeelding 2.3
Totaaloverzicht huidige locaties
(bron: Google Earth)

In de volgende drie afbeeldingen (afbeelding 2.4, afbeelding 2.5 en afbeelding 2.6) zijn de locaties van meer nabij te zien.

Afbeelding 2.4
Deeloverzicht huidige locaties:
Jansen, locatie Hoppers
(bron: Google Earth)

Afbeelding 2.5

Deeloverzicht huidige locaties:
Van der Meer, Schipper-Elberse
en Jansen, locatie Corzaan en
hoofdlocatie
(bron: Google Earth)

Afbeelding 2.6

Deeloverzicht huidige locaties:
Jansen, locatie 1° Exloërmond
(bron: Google Earth)

2.2.2

MELKVEEBEDRIJF VAN DER MEER

Aan het Noorderdiep 71 ligt het melkveebedrijf van de familie met 75 stuks melkrundvee + jongvee. Het bedrijf is grondgebonden, maar kenmerkt zich door een versnipperde verkaveling, ± 25 hectare grond ligt achter deze boerderij (waarbij twaalf hectare huiskavel) en 28 hectare aan de overzijde van het lint. Het melkveebedrijf wordt ingeklemd door collega-veehouders met aan de ene zijde een meststierenbedrijf en aan de andere zijde twee melkveehouders met onder andere een inplaatser van buiten het gebied. Bovendien bevinden in een straal van 50 meter van het bedrijf een rouwcentrum en een actieve 'samen op weg' kerk, met bijbehorende gebouwen die deels een dorpshuisfunctie vervullen. De inrit van het bedrijf ligt direct nabij de toegang en de parkeervoorzieningen van de genoemde gebouwen.

Uitbreiding op de huidige locatie is nauwelijks mogelijk en om bedrijfstechnische redenen niet wenselijk. Eventuele (minimale) uitbreiding zal de weidegang in gevaar brengen. De weidegang is voor de ondernemers een belangrijk aspect van het bedrijf.

Op deze locatie, met de huidige milieuregels heeft het bedrijf de grenzen qua groei bereikt.

Afbeelding 2.7

Huidige locatie melkveebedrijf
Van der Meer
(bron: Google Earth)

De ongunstige verkaveling van het bedrijf is eveneens een knelpunt. Niet alleen vanuit bedrijfseconomisch oogpunt is dit onwenselijk (inefficiënt), maar ook ten aanzien van verkeersveiligheid en geluidsbelasting naar de omgeving (de eerder genoemde overburen) is dit geen wenselijke situatie. De huidige verkaveling dwingt de ondernemer om met zware landbouwvoertuigen een groot aantal verkeersbewegingen uit te voeren door het bebouwingslint van Nieuw Buinen. Hier gaat hier onder andere om mesttransport. Al met al kan dit leiden tot gevaarlijke verkeerssituaties, in het lint maar ook bij de inrit van het bedrijf.

Het bedrijf is al jaren op zoek naar nieuwe mogelijkheden (locaties) om de noodzakelijke groei te kunnen realiseren.

2.2.3

AKKERBOUWBEDRIJF SCHIPPER-ELBERSE

Het bedrijf, van oorsprong een traditioneel Veenkoloniaal akkerbouwbedrijf, heeft zeven jaar geleden de lijn ingezet op verbreding. Met name in de bloembollenteelt. Een deel van het 140 hectare tellende bedrijf is vrijgemaakt van aardappelmoeheid (dit door middel van inundatie) en beplant met een scala van voorjaarsbloeiërs.

Tulp en krokus zijn op dit moment de hoofdteelten maar ook narcissen en hyacinten zullen waarschijnlijk te zijner tijd weer opgenomen worden in het bouwplan. Er is eveneens ruimte voor bijvoorbeeld een proef met huisverkoop snijbloemen, en een proefhoek teelt *Fritillaria*. Een nieuwe innovatieve teelt is die van Saffraan. Het pootgoed dat door het bedrijf wordt geproduceerd, wordt verscheept naar Afghanistan. De saffraan doet daar dienst als vervanger van de papaverteelt.

Afbeelding 2.8

Huidige locatie akkerbouw-
bedrijf Schipper-Elberse
(bron: Google Earth)

Een knelpunt dat de bedrijfsontwikkeling op dit moment minimaliseert is de plaats van het bedrijf tussen de beide diepen in Nieuw Buinen. Het bedrijf ligt als enige niet in lijn met de overige agrarische bedrijven. De gebouwen liggen tussen het Noorderdiep en het Zuiderdiep met als directe buren: een basisschool, een bank, een tandartsenpraktijk en een voettherapeutisch centrum. Met het in acht nemen van de plannen van de gemeente om de school te sluiten en op deze locatie woningbouw te gaan ontwikkelen, lijkt het uitgesloten dat duurzame bedrijfsontwikkeling kan plaatsvinden op deze plek. Maar ook een (gewenste) ontwikkeling als verbreding in de bloembollenteelt is hier niet mogelijk. Overall is letterlijk te zien dat het bedrijf op slot zit. Elk vrij stukje ruimte is benut. Er is een ernstig tekort aan opslagruimte. Daarom wordt elders (tijdelijk) een opslagruimte gehuurd. Dit levert weer extra vervoersbewegingen op tussen het bedrijf en de opslaglocatie. Binnenkort stopt de overeenkomst voor het gebruik van de opslaglocatie. Vooral op initiatief van de gemeente is de laatste vijf jaar gezocht naar mogelijkheden om op een andere locatie het bedrijf verder te ontwikkelen. Dit is tot op heden niet gelukt. Stagnatie en inkrimpen (in teelt en personeel) is dan ook het gevolg geweest.

2.2.4

PLUIMVEEBEDRIJF JANSEN

Het bedrijf heeft in totaal een omvang van 245.000 stuks pluimvee (vleeskuikens) en verspreid 100 hectare akkerbouw. De activiteiten zijn verdeeld over vier locaties, allen zelfstandige inrichtingen met eigen vergunningen:

- § Hoofdlocatie betreft het pluimveebedrijf gelegen aan het Noorderdiep 101 met 125.000 vleeskuikens en de akkerbouwtaak, zie afbeelding 2.9;
- § Locatie stal Hospers aan het Zuiderdiep 14a met 30.000 vleeskuikens, de stallen staan op 5.000 m² eigen grond, zie afbeelding 2.10;
- § Locatie stal Corzaan aan het Zuiderdiep 102 met 30.000 vleeskuikens, de locatie is in het geheel eigendom van de drie ondernemers (Jansen, Van der Meer en Schipper), zie afbeelding 2.11;
- § Locatie stal 1° Exloërmond aan het 1° Exloërmond 86 met 60.000 vleeskuikens, zie afbeelding 2.12. Het betreft een pachtlocatie.

Afbeelding 2.9

Huidige locatie pluimveebedrijf
Jansen, locatie Noorderdiep
101 (bron: Google Earth)

Afbeelding 2.10

Huidige locatie pluimveebedrijf
Jansen, locatie Zuiderdiep 14a
(bron: Google Earth)

Afbeelding 2.11

Huidige locatie pluimveebedrijf
Jansen, locatie Zuiderdiep 102
(bron: Google Earth)

Afbeelding 2.12

Huidige locatie pluimveebedrijf
Jansen, locatie 1° Exloërmond
(bron: Google Earth)

De activiteiten van het bedrijf zijn sterk verspreid. De verkeersbewegingen die nodig zijn voor de aan- en afvoerbewegingen van onder andere mest en voer leggen daarnaast een behoorlijke druk op het bebouwingslint.

De hoofdlocatie (complex) kenmerkt zich door een uitermate ongunstige ligging in het lint; vlakbij het toekomstige ambitieuze uitbreidingsplan van de gemeente Borger-Odoorn en de gemeente Stadskanaal: De Drentse Horn. Een gebied waar uiteindelijk 1.500 woningen moeten komen en ook natuurontwikkeling is voorzien.

Investerings zijn noodzakelijk. Om de steeds stijgende kosten en dunner wordende marge het hoofd te bieden, maar ook om te voldoen aan de normen voor dierenwelzijn en te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke normen aangaande geur en geluid. Gezien de verspreide ligging van de locaties is het inefficiënt om in de huidige bedrijfssituatie investeringen te doen, bijvoorbeeld door de stallen op te waarderen.

Ook dit bedrijf is al enige jaren op zoek naar mogelijkheden voor verplaatsing.

2.2.5

MELKVEEBEDRIJF PEGGE

Dit bedrijf is gelegen in het Overijsselse Mander: Uelserweg 134.

Het melkveebedrijf heeft in totaal 72 stuks melkrundvee en 35 hectare grond, waarvan achttien hectare in eigendom. Op initiatief van de gemeente Tubbergen wordt het gebied rond Hezingen en Mander op basis van verschillende projecten gewerkt aan ruimtelijke, landschaps- en natuurontwikkeling. Hierdoor zijn er op de huidige locatie geen of nauwelijks ontwikkelingsmogelijkheden.

2.3

DOELSTELLING

De beschreven omstandigheden (economisch, regelgeving) en de problemen op de diverse locaties heeft de ondernemers tot het initiatief gebracht zich te vestigen op een nieuwe locatie en hun huidige locaties (gedeeltelijk) herontwikkelen. De gemeente Borger-Odoorn wil hieraan medewerking geven, omdat dit past bij de eigen plannen.

Hierbij is gezocht naar innovatieve oplossingen om de bedrijven op een locatie samen te brengen en de verplaatsing te financieren. Zo wordt een energiebouwblok gerealiseerd voor het verwerken van eigen afvalstoffen (mest) en het opwekken van energie. Tevens wordt gezocht naar mogelijkheden voor herontwikkeling van de oude locaties.

Bij het initiatief worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

- § Uitbreiding van de economische activiteiten van de betrokken ondernemers, door de realisatie van locaties waar schaalvoordelen te behalen zijn (de agrarische bedrijven) en het opwekken van energie uit biomassa.
- § Schaalvergroting van de agrarische bedrijven op die locaties die zich daar het beste voor lenen: ruimte, openheid, bouw- en weidegrond nabij de bedrijfslocaties.
- § De bedrijven plaatsen midden/centraal in het land (de landbouwgronden: akkerbouw en/of weide).
- § Naast energiebesparing in het transport is energie te besparen door het gebruik van energiestromen afkomstig van het energiebouwblok.
- § Het opwaarderen van afvalstromen: vergisten van onder andere mest.
- § Duurzaamheid: het besparen van energie en water, verminderen van transportbewegingen, duurzame bouw e.d.
- § Mogelijk kunnen andere agrarische bedrijven in de omgeving aansluiten bij voorzieningen van dit initiatief, zodat de schaal- en combinatievoordelen nog groter kunnen worden.
- § De verplaatsing van de betreffende bedrijven betekent het (mogelijk) beëindigen van de bedrijfsactiviteiten op de huidige, te verlaten locaties, met als gevolg een veiliger lint (transportbewegingen verminderen in het dorp), een versterking van de leefbaarheid (mogelijkheden voor woningbouw, verbeteren van de kwaliteit van de kenmerkende lintbebouwing), verminderen van overlast (verkeer, geur en geluid) en het behouden van de economische dynamiek.

§ Garanderen en versterken van de positie van de landbouw in de Veenkoloniën door, gebruik makend van de sterke punten van het gebied (bijvoorbeeld de ruimte), innovatieve projecten, agrarische vernieuwing en inplaatsing van bedrijven van elders. Het gaat er om bedrijvigheid te binden, te krijgen en te ontwikkelen.

De volgende aspecten en projecten spelen mee en plaatsen de doelstellingen in een ruimer perspectief.

“Inplaatsing melkveehouderij in de Veenkoloniën”

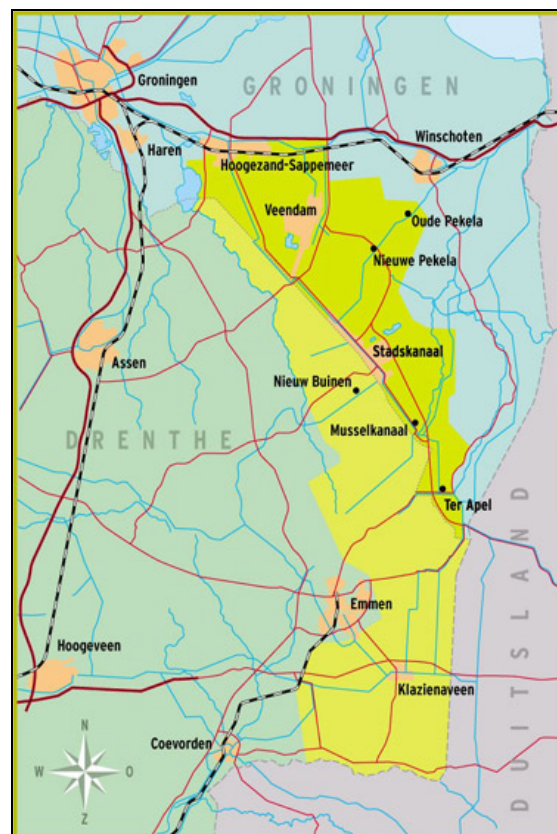
Het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit heeft de provincie Drenthe de opdracht gegeven invulling te geven aan de pilot “Inplaatsing melkveehouderij in de Veenkoloniën”. Hierbij wordt getracht melkveehouderijen vanuit knelsituaties elders uit het land in te plaatsen in de Veenkoloniën. Bij uitplaatsing wordt in ieder geval structuurverbetering van de melkveehouderij en vermindering van nitraatuitspoeling en andere beleidsdoelen gerealiseerd, en bij de inplaatsing wordt diversiteit in de Veenkoloniën nagestreefd. DLG voert deze pilot voor de provincie Drenthe uit, vanuit onder andere haar expertise met boerderijverplaatsingen en haar netwerk verspreid over het gehele land. Het project wordt onder de vlag van de Agenda voor de Veenkoloniën uitgevoerd.

Via het project in Nieuw Buinen wil de gemeente Borger-Odoorn in planologische zin ruimte scheppen aan de Tweederdeweg Zuid. Het project loopt inmiddels en krijgt met het inplaatsen van melkveebedrijf Pegge uit het Overijsselse Mander de gewenste invulling.

Versterking van de landbouw

De Agenda voor de Veenkoloniën werkt projectmatig samen met vele partijen aan het wegwerken van de eenzijdigheid en de afhankelijkheid van de Veenkoloniën.

Afbeelding 2.13
De Veenkoloniën
(bron: www.veenkolonien.nl)

Het belangrijkste doel is stimuleren van wonen, werken, recreëren en innoveren in een kansrijke en unieke open ruimte.

Het wegvallen van subsidiestromen en toenemende concurrentie uit goedkoper producerende landen heeft de agrarische sector gedwongen te investeren in kennis, innovatie en grootschaligheid. In samenwerking met de Agenda voor de Veenkoloniën is er ruimte om hiermee in de Veenkoloniën te experimenteren.

Volgens het gebiedsprogramma 2008-2012 van de Agenda voor de Veenkoloniën liggen er onder andere de volgende gebiedskansen voor die periode:

- § Klimaatverandering, de vraag naar nieuwe energiebronnen. Hieraan wordt invulling gegeven door de ontwikkeling van het energiebouwblok. Op deze manier kunnen de restproducten van de bedrijven (o.a. mest, gft en snoeiafval) worden gebruikt om energie op te wekken. Hierdoor wordt de afhankelijkheid en consumptie van reguliere energiedragers beperkt. De reststoffen vanuit het energiebouwblok kunnen daarna weer als meststof voor de landbouw dienen.
- § Schaalvergroting en ketendenken in de landbouw. De verplaatsing en ruilverkaveling leiden tot schaalvergroting waardoor de boeren een efficiëntere bedrijfsvoering kunnen hanteren. Daarbij bieden de nieuwe bouwkvavels goede mogelijkheden voor het vergaand integreren van het productieproces, doordat de bedrijven gebruik kunnen maken elkaars restproducten, gronden en kennis.
- § Ruimte voor experimenten. De aandacht voor het gebied biedt ruimte voor dit pilotproject en kans voor vervolginvesteringen in de regio.

In hetzelfde programma wordt ook het thema agribusiness genoemd. Dit richt zich op het vertalen van de kansen die het Veenkoloniale landschap biedt in de ontwikkeling van de landbouw. Het doel is de agrarische sector een duurzaam en goed economisch perspectief te bieden door in te zetten op innovatieve methoden en producten. De samenwerking tussen de bedrijven en het energiebouwblok is zo'n innovatie. De bedrijven leveren hierbij zelf een deel van de grondstoffen voor het energiebouwblok. Ook reststoffen van andere boeren en bedrijven, bijvoorbeeld gft-afval van de gemeente, kunnen aan het energiebouwblok worden toegevoegd. De vrijkomende energiestromen worden vervolgens door de bedrijven zelf weer gebruikt. De reststoffen die vrijkomen na verwerking in het energiebouwblok worden daarna weer gebruikt als meststof voor het akkerbouwbedrijf. Het resterende water is van een dusdanige kwaliteit dat het rechtstreeks mag worden geloosd op het oppervlaktewater.

De realisatie van dit project heeft een bredere uitstraling dan voor de betrokken ondernemers. Het draagt ook bij aan de versterking van de landbouw in de Veenkoloniën. Er wordt een hoogwaardig cluster van toekomstgerichte landbouwbedrijven ontwikkeld. Deze nieuwe bedrijven (locatie en invulling) kunnen op verregaande wijze elkaars productieprocessen in elkaar haken, zodat stevige productieketens ontstaan. De concurrentiepositie van de landbouw op regionale en landelijke schaal wordt hiermee sterk verbeterd.

Innovatie en kennisontwikkeling

Bij de ontwikkeling van de bouwblokken aan de Tweederdeweg Zuid worden innovatieve manieren gezocht om de locatie optimaal te benutten. De bouwblokken, inclusief het energiebouwblok worden daarom in een beperkt gebied ontwikkeld. Dit biedt voordelen voor het bouwproces, maar ook voor het gebruik en het transport van energie en grondstoffen tussen de bedrijven en het energiebouwblok. Daarnaast zal het energiebouwblok naast energie, ook warmte leveren voor het pluimveebedrijf en het akkerbouwbedrijf (drogen van bollen) en kunnen de reststoffen van het energiebouwblok als input (meststof, elektriciteit) dienen voor het akkerbouwbedrijf.

Ook bij de detailinvulling van de nieuwe bedrijfskavels zelf speelt innovatie een duidelijke rol. De invulling van de kavels is gericht op functionaliteit. Alles wat op het erf aanwezig is, dient functioneel te zijn. Hierbij wordt echter op innovatieve wijze gebruik gemaakt van vormgeving. Een voorbeeld hiervan is het community project, waar onder andere LTO, Alterra en het Innovatienetwerk werken aan een toekomstgericht melkveehouderij. Zaken als ventilatie, stalvormen, erfinrichting en stalinrichting spelen hierbij een duidelijke rol.

Belangrijke aspecten hierin zijn verder:

- § Bedrijfseconomisch rendement;
- § Dierenwelzijn, milieu en omgeving;
- § Goede arbeidsomstandigheden.

Bij een hoogwaardig cluster van toekomstgerichte landbouwbedrijven is innovatie en productieketen eveneens een belangrijk aspect.

Innovatie wordt in dit project ook gevonden in de ontwikkeling van de verbreding van de landbouw. Dat gaat enerzijds om de ontwikkeling van nieuwe agrarische producten (bijvoorbeeld Saffraanteelt), anderzijds wordt er ook gekeken naar de mogelijkheid van het toevoegen van verbrede activiteiten op het erf. De opwekking van energie is hiervan een voorbeeld, net als de eventuele toevoeging van een educatieve functie op het erf.

De beeldkwaliteit van de nieuwe agrarische locaties is ook een innovatief aspect van de ontwikkeling. Immers, er worden nieuwe boerderijen geplaatst in de open ruimte. De vormgeving van deze gebouwen dient als voorbeeld voor de vormgeving van toekomstige inplaatsers in de gehele Veenkoloniën.

Ook de invulling van de vrijkomende locaties is gericht op innovatie, door aan te sturen op vernieuwende woonconcepten van hoogwaardige kwaliteit. Deze concepten worden ingezet om de kwaliteit van de woonlinten te verbeteren.

Een verdere vorm van kennisontwikkeling betreft dit project zelf. Aangezien de problematiek van de agrarische bedrijven in de dorpslinten op meer plekken in de Veenkoloniën speelt, wordt in dit project ervaring opgedaan met deze problematiek. Daarbij komt in de loop van het project, steeds nieuwe innovatieve elementen opduiken die het innovatieve karakter van het project verder kunnen versterken.

Duurzaamheid

In het lint zitten de boeren door de vele woningen en andere bebouwing op slot. En dat terwijl aan de Tweederdeweg Zuid de mogelijkheid ligt om nieuwe bouwblokken te ontwikkelen. Door de ruilverkaveling en de locatie van de bouwblokken worden de transportafstanden voor de boeren beperkt. Bovendien hoeven de vrachtwagens en de landbouwvoertuigen niet meer door het dorp waardoor de verkeershinder in het dorp afneemt, en de verkeersveiligheid toeneemt. Transporten van materialen tussen de bouwblokken onderling (bijvoorbeeld mest via een pijpleiding naar het energiebouwblok) kunnen door slimme technieken geheel zonder verkeersbewegingen blijven.

De bouw van de nieuwe locaties, en de nieuwbouw op de oude locaties, vindt mogelijk plaats met duurzame bouwmaterialen. Zo is er de mogelijkheid van het gebruik van bouwmaterialen die een lokale oorsprong vinden, zodat een 'biobased economy' ontstaat. Ook zal worden gezocht naar nieuwe, innovatieve materialen.

De erven die nu worden gerealiseerd dienen te voldoen aan de laatste eisen ten aanzien van energie en water. Water dat op de verharde oppervlaktes valt, wordt zo veel mogelijk opgevangen en gebruikt in de bedrijfsprocessen. Overtollig water wordt zo veel mogelijk geborgen en geïnfilteerd op het eigen erf. 'Vuil' water wordt door middel van een persleiding geloosd op het riool in Nieuw Buinen. De persleiding zal worden aangelegd. De bedrijfsgebouwen worden geïsoleerd, zodat het gebruik van energie zo veel mogelijk wordt beperkt. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het nieuwe energiebouwblok, bijvoorbeeld door het gebruik van restwarmte van deze installatie. De dakoppervlakten kunnen daarnaast nog worden gebruikt voor de opwekking van zonne-energie.

HOOFDSTUK 3 Het voornemen

3.1 INLEIDING

Het initiatief bestaat uit:

- § Nieuwe locatie voor melkveebedrijf Van der Meer;
- § Nieuwe locatie voor akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse;
- § Nieuwe locatie voor pluimbedrijf Jansen;
- § Nieuwe locatie (inplaatsing) voor melkveebedrijf Pegge;
- § Ontwikkeling energiebouwblok (vergisting van mest en co-fermentaten);
- § Herontwikkeling van de te verlaten locaties (deels gefaseerd).

In dit hoofdstuk wordt het initiatief verder uitgewerkt: het beoogde plangebied (paragraaf 3.2), de (deel)initiatieven van de ondernemers (paragraaf 3.3) en de herontwikkeling van de huidige locaties (paragraaf 3.4).

3.2 LOCATIE

Het plangebied is het gebied waar de nieuwe locaties worden gerealiseerd. Het studiegebied betreft het gebied voor de MER. Het studiegebied strekt zich zover uit tot waar de milieueffecten verwaarloosbaar klein worden geacht.

3.2.1 LIGGING PLANGEBIED

Het buitengebied van Nieuw Buinen kenmerkt zich door het agrarische gebruik. Het gebied is volledig ingesteld op landbouw, mede door de gunstige verkaveling en de goede waterhuishouding. Met name knolgewassen als aardappel en suikerbiet doen het op de zanderige bodem van het gebied goed. Het gebied van de Tweederdeweg Zuid, het gewenste plangebied, is precies zo'n gebied.

Het plangebied is gelegen in het zuidoosten van het bebouwingslint van Nieuw Buinen. Het gebied wordt begrensd door de Schoolstraat/Sluisstraat (Stadskanaal) in het noordoosten, de Zuiderstraat (zuidenwesten), de kern van Nieuw Buinen (noordwesten) en het bebouwingslint 1° Exloërmond (zuidoosten). De ontsluiting vindt plaats via de Tweederdeweg Zuid die aansluit op de provinciale weg N379. Via deze weg wordt het gehele gebied ontsloten.

Grootschalig en open zijn kenmerkende beschrijvingen van het locatiegebied. Langs de Tweederdeweg Zuid zijn geen woningen gevestigd. De enige activiteit betreft een solitaire mestsilo. Verder bevinden zich in het gebied de voormalige vloeivelden van AVEBE. Deze zijn momenteel in gebruik als tarraberging.

In het gebied loopt, ten zuiden van en evenwijdig aan de Tweederdeweg Zuid een kanaal: dreefleiding. Deze watert af op het Musselkanaal.

Afbeelding 3.14 laat zien waar het plangebied zich bevindt. De rode lijn geeft de begrenzing aan van het plangebied. De zwarte lijn is de Tweederdeweg Zuid. De dreefleiding is middels de blauwe lijn aangegeven. De vloeivelden zijn, links van de Drentse Mondenweg, duidelijk te onderscheiden.

Afbeelding 3.14
Plangebied
(bron: Google Earth)

Op afbeelding 3.15 is een overzicht weergegeven van de nieuwe locaties (rode letters) aan de Tweederdeweg Zuid. De locatie van het energiebouwblok is niet aangegeven, maar het energiebouwblok wordt gerealiseerd op de locatie van pluimveebedrijf Jansen. Ook de oude locaties zijn aangegeven (witte letters).

Afbeelding 3.15
Nieuwe en oude locaties
(bron: Google Earth)

In bijlage 1 is een overzichtkaart opgenomen met, op een groter formaat, de huidige en de nieuwe locaties.

In paragraaf 3.3 wordt een nadere uitwerking gegeven van de nieuwe locaties en de plannen van de bedrijven.

De Tweederdeweg Zuid zal worden aangepast. Op het moment van schrijven van deze startnotitie wordt door de gemeente bekeken naar de manier van aanpassing, de financiering en de vorm (wie participeren). Definitieve besluitvorming volgt en zal worden meegenomen in het MER.

3.2.2

BESTEMMINGSPANNEN

Voor het plangebied gelden de volgende bestemmingsplannen.

Voor het grootste deel geldt het bestemmingsplan Nieuw Buinen/Buinerveen (28 januari 1997). Ten zuiden van de dreefleiding geldt voor de bebouwing, het lint met een zone daaromheen, het bestemmingsplan 1^e Exloërmond (21 februari 1989). Voor het buitengebied geldt het bestemmingsplan Buitengebied Odoorn (1996). Ter hoogte van de nieuwe locatie van melkveebedrijf Pegge geldt het bestemmingsplan Buitengebied Borger (18 november 1997).

De nieuwe vestigingslocaties van alle bedrijven, uitgezonderd Pegge (bestemmingsplan Buitengebied Borger), zal plaatsvinden in het gebied van het bestemmingsplan Nieuw Buinen/Buinerveen.

Het plangebied kent in hoofdzaak de bestemming 'agrarische doeleinden'.

3.3

NIEUWE LOCATIES

Wat betreft de nieuwe locaties van de bedrijven zal er sprake zijn van afzonderlijke inrichtingen. Zij zullen vergaand met elkaar samenwerken en in dat kader milieu- en ruimtelijke plannen combineren. Aangezien het afzonderlijke inrichtingen zijn, zullen ze wel aparte aanvragen/meldingen moeten doen in het kader van de Wm.

De totale behoefte aan ruimte dient te worden opgesplitst in hectares agrarisch bouwblok en hectares voor de landschappelijke inpassing.

Het aantal hectares aan agrarisch bouwblok is veertien. Onder het agrarisch bouwblok wordt verstaan het gehele oppervlakte van erf (het verharde gedeelte) en daadwerkelijke bebouwing (de gebouwen).

Het aantal hectares voor de landschappelijke inpassing ligt op ongeveer 300 hectare.

Hieronder wordt verstaan de weide- en akkerbouwgrond.

In het MER zal een en ander worden uitgewerkt in inrichtingsschetsen en kwantificering van oppervlakte- en inhoudsmaten.

3.3.1

MELKVEEBEDRIJF VAN DER MEER

De ontwikkeling die het bedrijf voor ogen heeft is een verdubbeling van de huidige melkveestapel (150 stuks melkrundvee), maar grondgebonden (weidegang). Een samenwerkingsverband met een akkerbouwer behoort eveneens tot de wensen. Het bedrijf wordt gangbaar uitgeoefend, maar met een sterk oog voor milieuaspecten en dierwelzijn.

Afbeelding 3.16

Nieuwe locatie melkveebedrijf
Van der Meer
(bron: Google Earth)

De wens is om een nieuw bouwblok van circa twee hectare (2500 m² erfverharding) te realiseren. Het bouwblok wordt centraal geplaatst binnen het aaneengesloten eigendom van circa 57 hectare. Hierdoor worden de vervoersbewegingen tot een minimum beperkt. Op het bouwblok worden gevestigd:

- § Woonhuis;
- § Ligboxenstal, een traditionele open stal;
- § Jongveeststal met loods;
- § Sleufsilos (1800 m³);
- § Mestsilo.

Nokhoogte van de stallen wordt tien meter, met een dakgoothoogte van vijf meter.

Op het gewenste bouwblok zal door een efficiënte indeling ruimte zijn om in de toekomst uitbreiding (een extra stal) te kunnen realiseren.

Een deel van de oogst (maïs) en de mest wordt mogelijk geleverd aan het energiebouwblok. In welke hoeveelheden en onder welke voorwaarden is op dit moment nog niet bekend.

3.3.2

AKKERBOUWBEDRIJF SCHIPPER-ELBERSE

Het bedrijf wil zich in de toekomst gaan richten op bloembollenteelt en innovatieve teelten. Er wordt gezocht naar verbreding van de activiteiten, bijvoorbeeld in de saffraanteelt met werkgelegenheidskansen.

Het gewenste bouwblok aan de Tweederdeweg Zuid wordt gerealiseerd op een positie centraal in de ruim 150 hectare tellende gronden van het bedrijf.

Op het bouwblok worden gerealiseerd:

- § Woonhuis;
- § Schuur met: twee cellen, kantoor, kantine etc., opslagruimte voor gewasbescherming, bewaar ruimte voor aardappels en verwerkingsruimten voor bloembollen;
- § Werktuigenloods, tevens stro-opslag;
- § Spoelput.

Afbeelding 3.17

Nieuwe locatie
akkerbouwbedrijf Schipper-
Elberse
(bron: Google Earth)

De grote schuur heeft een zijwandhoogte van zeven meter. Middels een overhangende daklijn wordt een dakgoothoogte van vier – vijf meter gerealiseerd. Op de locatie wenst het bedrijf de bebouwing links op het 150 meter brede perceel te plaatsen. Eventuele uitbreidingsmogelijkheden in de vorm van gebouwen wil het bedrijf naar de zijkant kunnen realiseren. De wens is een bouwblok van vier hectare te realiseren.

De gebouwen worden gebouwd met veel aandacht voor duurzaam bouwen en landschappelijke inpassing. Gezien het dakoppervlak van het de gebouwen is het ook mogelijk om de daken te voorzien van zonnecollectoren.

Een deel van de oogst (maïs) zal worden geleverd aan het energiebouwblok. Indien mogelijk wenst het bedrijf warmte of gas retour. Een van de opties (voor directe levering) is een directe leiding tussen het bedrijf en het energiebouwblok. Het bedrijf wil grondwater onttrekken aan de bodem. Dit water wordt gebruikt voor de bedrijfsvoering.

3.3.3

PLUIMVEEBEDRIJF JANSEN

De hoofdlocatie aan het Noorderdiep 101 blijft bestaan, inclusief bedrijfswoning (voor eigen bewoning of een medewerker). Op deze locatie worden, zo is afgesproken met de gemeente, de komende vijftien jaar geen veranderingen gerealiseerd. Na vijftien jaar zal worden bekeken wat de plannen van de ondernemer zijn en of er mogelijkheden zijn (regelgeving, technieken).

Op dit moment is de relatie met de omwonenden goed: er wordt geen overmatige hinder ondervonden.

De locatie 1^e Exloërmond blijft eveneens bestaan. Het is aannemelijk dat de pachtsituatie afloopt en ophoudt over een aantal jaren.

Afbeelding 3.18

Nieuwe locatie pluimveebedrijf

Jansen

(bron: Google Earth)

De stallen Corzaan en Hosten worden volledig overgebracht naar de nieuwe locatie. In totaal zullen hier 300.000 vleeskuikens worden gehouden, verdeeld over zes stallen. Het bedrijf wil op de nieuwe locatie direct de 300.000 stuks realiseren.

Tevens wordt een woonhuis, een opslagloods en een mestopslag gerealiseerd. De mestopslag zal een capaciteit hebben waarmee in tijden van nood (bijvoorbeeld mkz) de mest van een broedperiode (zes a zeven weken) kan worden opgeslagen. Met het genoemde aantal vleeskuikens kunnen twee mensen fulltime werken op het bedrijf.

Akkerbouw wordt eveneens een onderdeel van de bedrijfsvoering, in totaal 100 hectare.

Voor de nieuwe stallen is gekozen voor het Wesselmann stalsysteem. Dit energiesysteem zorgt zowel voor de beluchting als de verwarming. Dit stalsysteem is nog niet erkend: het is nog niet opgenomen op de lijst (bijlage 1) van de Regeling ammoniak en veehouderij. De emissiewaarden van dit systeem komen overeen met het ImagO-stalsysteem. Dit systeem wordt op dit moment door de ondernemer gebruikt. Het ImagO-stalsysteem is wel een erkend stalsysteem, systeemnummer BWL 2005.10. Voor dit systeem is een emissiefactor vastgesteld van 0,037 kilogram ammoniak per dierplaats per jaar. Voor geur geldt een geuremissiefactor van 0,24 odour units per seconde per dier volgens de Regeling geurhinder en veehouderij.

In het geval het Wesselmann stalsysteem nog niet erkend is op het moment het initiatief wordt gerealiseerd, zal het ImagO-stalsysteem worden gebruikt.

Het gewenste bouwblok (inclusief de zes stallen) heeft een grootte van vier hectare. De stallen worden dwars op het perceel geplaatst, zo komen ze achter elkaar te staan. Alleen op deze manier blijft er op het perceel (150 meter breed) ruimte over voor een erfpad aan de zijkant (rechts). Een architect zorgt voor een in alle opzichten verantwoorde invulling.

Wat betreft het aantal vleeskuikens in de huidige en in de nieuwe situatie wordt verwezen naar onderstaande tabel.

Tabel 3.2

Huidige en gewenste aantal vleeskuikens

Locatie	Vleeskuikens huidige situatie	Vleeskuikens gewenste situatie
Noorderdiep 101	125.000 stuks	125.000 stuks
Zuiderdiep 14a	30.000 stuks	n.v.t. (Tweederdeweg Zuid)
Zuiderdiep 102	30.000 stuks	n.v.t. (Tweederdeweg Zuid)
1 ^e Exloërmond	60.000 stuks	60.000 stuks
Tweederdeweg Zuid	n.v.t.	300.000 stuks
Totaal	245.000 stuks	485.000 stuks

De gewenste schaalgrootte, 300.000 stuks op de Tweederdeweg Zuid, levert een uitbreiding op van het totale aantal vleeskuikens (van 245.000 naar 485.000 stuks). De gewenste schaalgrootte is nodig om een economisch (kosten, marges) en bedrijfstechnisch (installaties, voldoen aan normen) rendabele bedrijfsvoering te kunnen realiseren. Daarnaast speelt het een belangrijke rol bij de ontwikkeling en de realisatie van het energiebouwblok, als het gaat om de levering van mest en het afnemen van energie. De schaalgrootte is nodig om de verplaatsing ook daadwerkelijk financieel mogelijk te maken.

Door de (gedeeltelijke) samenvoeging ontstaan er mogelijkheden: voldaan kan worden aan de geldende regelgeving voor ammoniak (IPPC), dierwelzijn e.d. en de gewenste groei kan worden gerealiseerd. Ook zijn innovaties mogelijk op het gebied van energie, kringlopen en samenwerking. Het bedrijf wordt gevestigd aansluitend aan het energiebouwblok.

Reststoffen van het bedrijf worden direct geleverd aan het energiebouwblok, zonder dat veel transportbewegingen nodig zijn. De restwarmte of andere output van het energiebouwblok wordt teruggeleverd.

Gezien het dakoppervlak is het ook mogelijk om dit dak te voorzien van zonnecollectoren. Het bouwblok wordt gerealiseerd op een zo kort mogelijke afstand tot de provinciale weg (Drentse Mondenweg) om het aantal vervoersbewegingen zo veel mogelijk te beperken.

Het bedrijf wil grondwater onttrekken aan de bodem. Dit water wordt gebruikt voor de drinkwatervoorziening van het pluimvee.

3.3.4

MELKVEEBEDRIJF PEGGE

De inplaatsing van dit bedrijf is reeds gaande: een bouwlocatie is gevonden en de bouwaanvraag is ingediend bij de gemeente. Het bedrijf is voornemens 155 stuks melkrundvee en 80 stuks jongvee te gaan houden. Het bouwblok wordt circa twee hectare.

Afbeelding 3.19

Nieuwe locatie melkveebedrijf

Pegge

(bron: Google Earth)

Op het bouwblok wordt gerealiseerd:

- § Woonhuis;
- § Ligboxenstal;
- § Drie kuilvoerplaatsen;
- § Machineberging.

3.3.5

ENERGIEBOUWBLOK

Het energiebouwblok betreft een biovergistingsinstallatie. Het energiebouwblok wordt gerealiseerd op de locatie van pluimveebedrijf Jansen, zie afbeelding 3.18.

De centrale zal biogas produceren uit co-vergisting van mest en energierijke co-fermentaten. De co-fermentaten betreffen zogenaamde "witte lijst producten". Dit zijn toegestane producten voor covergisting, zoals maïs. Een deel van het biogas zal mogelijk op de locatie worden verstoofd in een installatie voor warmtekrachtkoppeling (WKK) voor het produceren van (groene) stroom en warmte.

Het overige biogas wordt vloeibaar gemaakt en getransporteerd naar WKK's op andere locaties. Dit heeft als voordeel dat de energie naar een plaats getransporteerd kan worden, bijvoorbeeld de ondernemers aan de Tweederdeweg Zuid, waar warmtetoepassingen voorhanden zijn.

Een andere mogelijkheid is dat het geproduceerde gas wordt geleverd aan een gasleiding van de Gasunie. Deze gasleiding loopt door het plangebied. Onderzocht wordt of deze manier van afvoer/levering kan plaatsvinden.

De centrale zal op jaarbasis een capaciteit hebben van circa 100.000 ton mest en co-fermentaten.

De ingaande stromen zullen volledig verwerkt worden tot vermarktbaar producten (digistaat, te gebruiken als mest) en energie. Wat overblijft, is loosbaar water en een concentraat aan mineralen, wat eveneens te vermarkten is als meststof.

In welke ondernemingsvorm het energiebouwblok wordt opgezet is nog niet bekend. Mogelijk wordt een besloten vennootschap opgericht waar vanuit de exploitatie gevoerd wordt. Een overeenkomst zal worden opgesteld tussen de onderneming en de initiatiefnemers waarin afspraken worden gemaakt aangaande: recht van opstal, operationeel beheer, leveren en afnemen van biomassa, digistaat en energie.

De mogelijkheid bestaat dat melkveebedrijf Van der Meer en het pluimveebedrijf Jansen de eigen mest direct naar de centrale pompt, pluimveebedrijf Jansen warmte voor de verwarming van de stallen afneemt en akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse warmte afneemt voor het drogen van de producten.

Tevens is er een mogelijkheid dat de gemeente Borger-Odoorn gft-afval (snoeiafval) levert ter verwerking in de installatie. Ook bestaat er een plan voor rechtstreekse levering van organisch restmateriaal van AVEBE aan de installatie en/of via de boeren voor productie van maïs waarna de maïs weer wordt geleverd aan de vergister.

Het gewenste bouwblok heeft een omvang van anderhalf – twee hectare, afhankelijk van de definitieve invulling. Deze exacte invulling wordt overgelaten aan de markt, zodat deze vorm momenteel nog niet geheel duidelijk is.

3.4

HERONTWIKKELING BESTAANDE LOCATIES

Voor de oude, te verlaten locaties, van de bedrijven te Nieuw Buinen bestaan diverse plannen. Op dit moment zijn er nog geen concrete besluiten genomen. In het MER zal, indien mogelijk, nader worden ingegaan op het hergebruik van de bestaande locaties. De huidige plannen van de gemeente zijn hieronder weergegeven.

De invulling van de te verlaten locaties, zoals hier weergegeven, is indicatief en maakt geen onderdeel uit van de m.e.r.-procedure en de op te stellen MER.

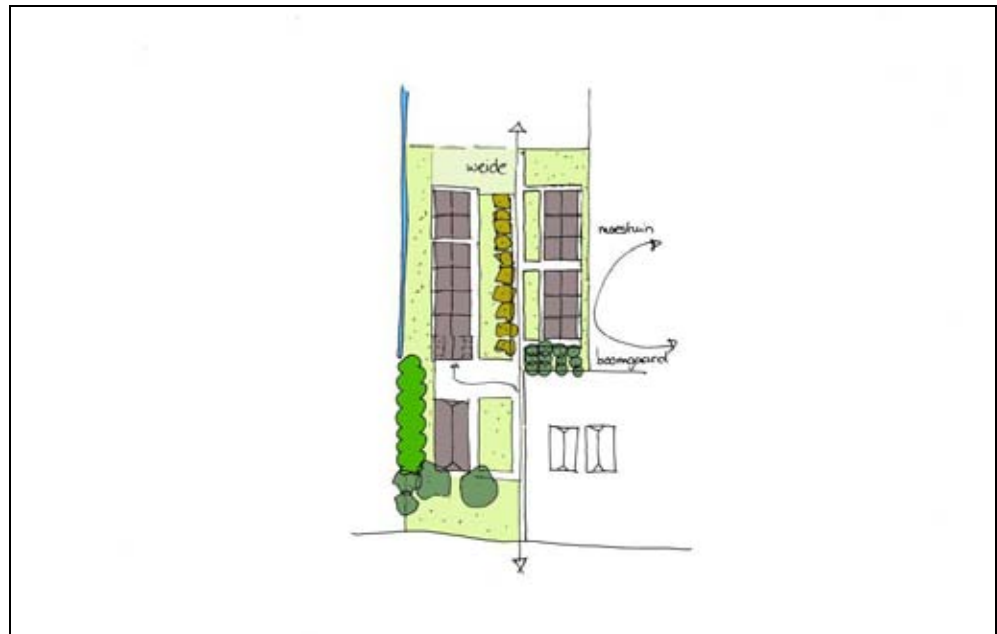
3.4.1

MELKVEEBEDRIJF VAN DER MEER

Voorkeur voor deze locatie is te komen tot sloop en herbouw in boerderijstijl van een zorglocatie. Het terrein verliest hiermee de bedrijfsbestemming. In Nieuw Buinen bestaat de behoefte aan woningen in het lint voor mensen (bijvoorbeeld boeren die zijn gestopt) die niet in het dorp willen wonen maar wel de voorzieningen willen hebben. Deze locatie is daarvoor zeer geschikt. Na ontwikkeling kenmerkt de locatie zich door rust en kwaliteit. Het achterste deel van het erf wordt teruggegeven aan het open landschap. Onderstaande afbeelding, afbeelding 3.20, geeft een mogelijke invulling van de locatie.

Afbeelding 3.20

Mogelijke invulling locatie Van der Meer

3.4.2 AKKERBOUWBEDRIJF SCHIPPER-ELBERSE

De locatie van het akkerbouwbedrijf verliest haar bedrijfsbestemming. In ieder geval zal er sprake zijn van een gefaseerde overgang naar de nieuwe locatie. Gezien de bijzondere plek in het lint, mede door de aanwezige wissel Zuiderdiep-Noorderdiep, is woningbouw een gewenste invulling van het perceel. Idee is de (tien) woningen te voorzien van een ruime kavel waarop veel ruimte is voor groen. Dit plan wordt op dit moment verder uitgewerkt en besluitvorming wordt op korte termijn verwacht. Afbeelding 3.21 geeft een impressie van de plannen.

Afbeelding 3.21
Mogelijke invulling locatie
Schipper-Elberse

3.4.3 PLUIMVEENBEDRIJF JANSEN

De stallen Corzaan en Hospers worden gesloten. Stal Corzaan wordt geheel gesloopt en de grond zal in gebruik worden genomen als landbouwgrond. Van de stal Hospers wordt in ieder geval de bestemming 'intensieve veehouderij' verwijderd. Nog onduidelijk is wat er verder met deze stal zal worden gedaan: sloop en dan verkoop of landbouw, of opslag.

HOOFDSTUK

4

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

4.1

INLEIDING

Dit hoofdstuk geeft een beknopte omschrijving van de huidige situatie in het gebied. Daarnaast wordt een globale omschrijving gegeven van de te verwachten autonome ontwikkelingen, die tot 2020 zullen plaatsvinden. Onder autonome ontwikkelingen wordt verstaan de ontwikkelingen die zullen plaatsvinden zonder dat de verplaatsing van de agrarische bedrijven wordt gerealiseerd.

In het MER zal de (uitgebreidere) beschrijving van de huidige situatie in samenhang met de autonome ontwikkeling het referentiekader vormen waaraan de effectbeschrijvingen worden gerelateerd.

4.2

HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING

Per milieuaspect volgt een uitwerking van de huidige situatie in het plangebied, inclusief autonome ontwikkeling.

4.2.1

BODEM EN WATER

Algemeen

Het plangebied valt binnen het gebied van de Veenkoloniën. In de Veenkoloniën is door mensenhanden eeuwenlang, vanaf de vijftiende eeuw, hoogveen afgegraven. Vlak na de eeuwwisseling van de negentiende naar de 20^e eeuw, is de veenafgraving volledig afgerond. De huidige landschapsinrichting en het grondgebruik zijn het gevolg van de deze veenontginning.

Bodem

De toplaag van de bodem in het plangebied bestaat uit matig fijn zand. De diepere (dertien meter en dieper) bodemopbouw zijn gelaagd en bestaat uit (zeer grof) zand en klei. Deze diepere bodemopbouw is voor het voornemen niet relevant.

Ten aanzien van de bodemkwaliteit is er verontreinigingen aanwezig in het plangebied, zo blijkt uit archiefonderzoek bij de gemeente Borger-Odoorn. Zie afbeelding 4.22.

Afbeelding 4.22

Overzicht verontreinigingen
bodemarchief

Het betreft de volgende verontreinigingen:

- § Stortwijk zuiderdwarssplassen 39-40 (linker rode stip). Vanaf 11 juli 1973 is er een vergunning verleend om afval te storten voor omliggende bewoners. Na overlast van opwaaiend afval bij hevige wind heeft de gemeente besloten om de vergunning voor het storten van afval in te trekken (16 augustus 1974). Op 25 september 2003 zijn de uitkomsten van een bodemonderzoek gepubliceerd. De resultaten geven aan dat er sprake is van een niet ernstige bodemverontreiniging. Waarbij gemeld moet worden dat de afdeklaag een dikte heeft van 0,1 en 0,3 meter. Dit is onvoldoende om contactmogelijkheden nu en in de toekomst uit te sluiten.
 - § Rechttervlak activiteit Tweederdeweg Zuid (rechter rode stip). Op dit moment is de sanering in uitvoering. In september 2008 is een verkennend en aanvullend onderzoek gepubliceerd. Dit onderzoek heeft betrekking op de rechttervlak activiteit Tweederdeweg Zuid Nieuw Buinen. Uit de risicobeoordeling is op te maken dat er sprake is van een ernstige bodemverontreiniging door zware metalen. De verontreiniging is immobiel en er zijn geen ecologische en humane risico's. Naast het verkennend en aanvullend onderzoek heeft ook het saneringsonderzoek en het saneringsplan ter inzage gelegen. De bodemsanering houdt in dat de demping wordt afgedekt met een verharding van betonplaten, daardoor wordt blootstelling van de verontreiniging voorkomen evenals een ongecontroleerde verspreiding. Op 14 oktober 2008 geeft Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe aan dat zij van plan is om in te stemmen met de sanering.
- Beide verontreinigingen liggen niet op de nieuwe locaties van de bedrijven.

Water

Door het gebied loopt een dreefleiding. Het betreft een kanaal dat afwatert op het Musselkanaal.

De vloeivelden van AVEBE zijn niet meer in gebruik als vloeivelden. Wel wordt hier tarragrond opgeslagen. Deze berging vindt plaats onder water om geuroverlast te voorkomen. Het water wordt regelmatig ververs om zuurstofloosheid te voorkomen. Het water wordt via een ondergrondse leiding van en naar AVEBE locatie Oostermoer in Gasselternijveen geleid.

De voormalige vloeivelden zijn (intussen) door de provincie aangewezen als ecologische hoofdstructuur.

Het grondwater in het plangebied bevindt zich globaal op een diepte van een halve tot één meter beneden maaiveld. Regionaal gezien beweegt het grondwater zich in noordelijke richting.

Autonome ontwikkeling

De verwachting is dat de bodemopbouw in de autonome ontwikkelingen niet of in beperkte mate zal veranderen. Mogelijkerwijs treden in het gebied ontwikkelingen op (anders dan de initiatieven die in deze startnotitie zijn beschreven) waardoor de top laag van de bodem wordt vergraven en mogelijk verwijderd, bijvoorbeeld door de perceelsgewijze realisatie van agrarische bedrijven. Zo valt het plangebied binnen het gebied dat is aangewezen voor het project "Inplaatsing melkveehouderij". Doel van dit project is melkveebedrijven van elders een nieuwe locatie te geven in de Veenkoloniën. Daarmee zal het gebruik en de inrichting van het plangebied de komende jaren veranderen.

De opslag van en door AVEBE op de voormalige vloeivelden wordt eind 2010 beëindigd. Op dat moment verloopt namelijk de vergunning Wm. Hoe de vloeivelden vervolgens worden ingericht is op dit moment nog niet bekend. Een agrarische of natuurbestemming is het meest waarschijnlijk.

Door het oxideren van het veen zal er een bodemdaling intreden. Deze bodemdaling is voor het plangebied bepaald tussen de nul en 20 centimeter tot 2050.

4.2.2

NATUUR

Flora en fauna

In de huidige bestemmingsplannen zijn geen bijzondere natuurwaarden aangegeven voor het gebied. Volgens de provinciale kaarten komen in het gebied al dan niet voormalige wijken (waterverbindingen voor het vervoeren van veen) voor die tevens dienen als ecologische verbinding. De zuidwestkant van het plangebied, de Zuiderstraat, kenmerkt zich als gebied met waarde voor ganzen, zwanen en steltlopers.

Gebieden

Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

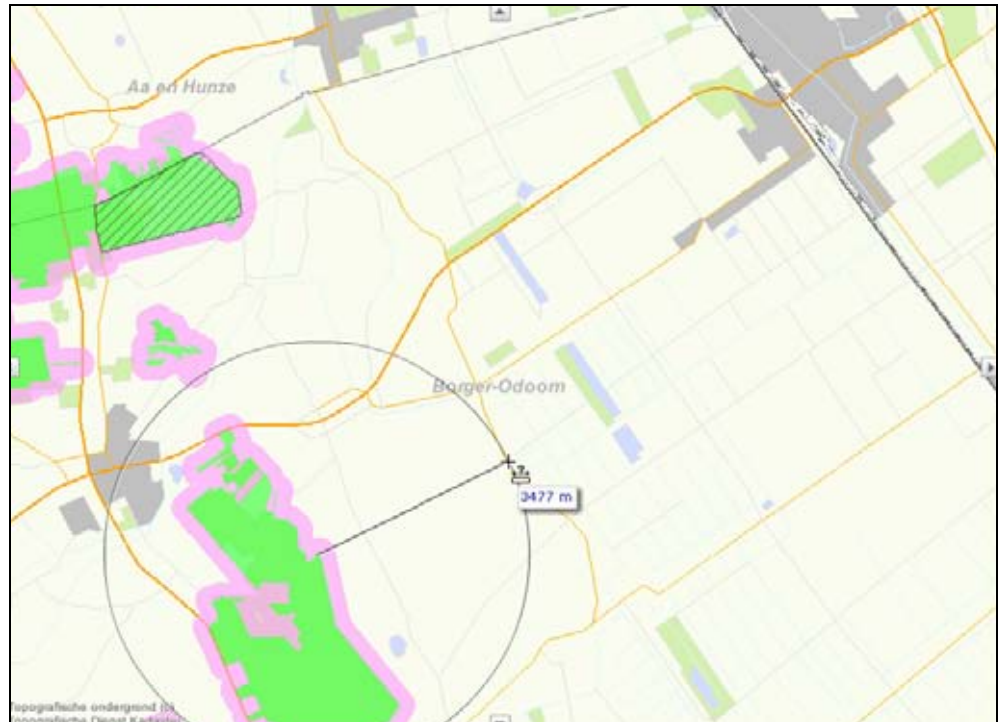
In en in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen bos- en natuurgebieden aanwezig die door de provincie als gevoelig voor verzuring aangemerkt op basis van de Wet Ammoniak en Veehouderij (Wav). Het meest dichtbijgelegen gebied ligt op ongeveer drie kilometer.

In een zone van 250 meter rondom van deze gebieden is de vestiging van nieuwe intensieve veehouderijen niet toegestaan. Bij bestaande intensieve veehouderijen is uitbreiding van het aantal dieren alleen mogelijk binnen zogenaamd gecorrigeerd ammoniakplafond (op bedrijfsniveau).

In figuur 4.1 zijn de Wav-gebieden in de omgeving van het gebied weergegeven.

Figuur 4.1

Wav-gebieden en
Drouwenerzand (gearceerd)
(bron: website provincie
Drenthe)

De weergegeven afstand betreft de afstand van het Wav-gebied tot de grens van het plangebied. De afstand tot de nieuwe locaties is dus nog groter.

Natuurbeschermingswet

Het meest dichtbij gelegen gebied met een speciale beschermingsstatus in het kader van de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) is het gebied Drouwenerzand. In figuur 4.1 is dit gebied eveneens weergegeven (gearceerd). De afstand van het plangebied tot dit gebied bedraagt ongeveer vierenhalve kilometer.

Op circa twaalf kilometer afstand ligt in de provincie Groningen het natuurgebied Lieftingsbroek. Dit gebied ligt ten oosten van Nieuw-Buinen en het plangebied. Dit gebied heeft evenals het Drouwenerzand een speciale beschermingsstatus in het kader van de Natuurbeschermingswet (Natura 2000).

De gebieden Drouwenerzand en Lieftingsbroek zijn nog niet definitief aangewezen als Natura 2000-gebied (in procedure, ontwerpbesluit), daarom geldt voor deze gebieden de Natuurbeschermingswet nog niet. De bepalingen van de Habitatrichtlijn gelden wel. Op dit moment werken de provincies aan een beheersplan (per gebied op te stellen). In september 2009 moeten de beheersplannen in concept klaar zijn. Op basis van de beheersplannen volgt de formele aanwijzing. Daarna worden de definitieve beheersplannen vastgesteld.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De voormalige vloeivelden van AVEBE zijn door de provincie aangewezen als ecologische hoofdstructuur. De strook bestaat uit zwakgebufferd ven of moeras en bos van arme zandgrond.

Langs de westelijke kant van het plangebied loopt, gelijk met de weg van Buinerveen naar 1^e Exloërmond (Zuiderstraat) een bruto-EHS beschermingsgebied. Een bruto EHS-

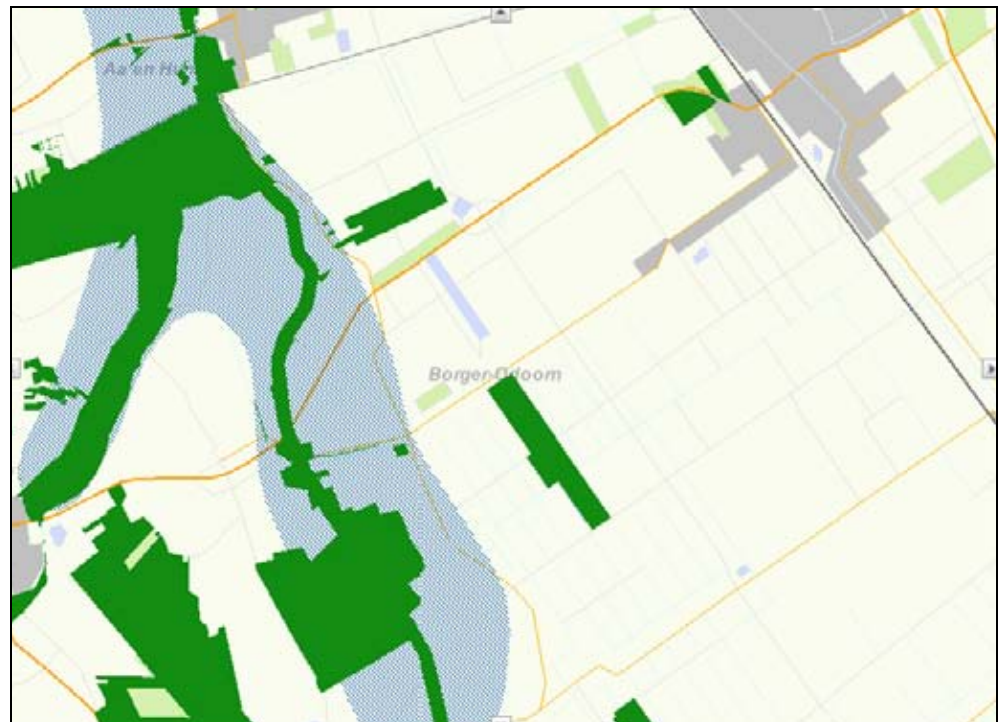
beschermingsgebied is door het rijk globaal aangewezen EHS. De provincie is vervolgens verantwoordelijk voor de verdere uitwerking (exacte begrenzing en beschrijving van de gewenste natuurkwaliteit), we spreken dan van een (netto) ecologische hoofdstructuur. In dit geval is de bruto-EHS door de provincie aangewezen als robuuste EHS-verbindingszone. Beide EHS-gebieden zijn weergegeven in figuur 4.2.

Figuur 4.2

Ecologische Hoofdstructuur
(bron: website provincie
Drenthe)

Legenda

- Provinciale EHS
- Robuuste EHS-verbinding-
zone

De nieuwe locatie van melkveebedrijf Pegge ligt nabij/grenst aan de robuuste EHS-verbindingzone.

Autonome ontwikkeling

De voornaamste autonome ontwikkeling zal de realisatie zijn van nieuwe natuur: de door de provincie aangewezen ecologische hoofdstructuur en de robuuste verbindingzone. AVEBE gebruikt de strook niet meer als vloeivelden, maar slaat er nog wel tarragrond op. Een agrarische of natuurfunctie lijkt in de toekomst het meest voor de hand te liggen.

Met de komst van nieuwe veehouderijen zal het gebruik van het plangebied veranderen. Dit zal ook gevolgen hebben voor de aanwezige natuurwaarden en de ontwikkeling van (nieuwe) natuurwaarden.

4.2.3

LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Landschap

Het gebied betreft de Veenkoloniën: veenontginning. De ontginning en ruilverkaveling hebben geleid tot een open landschap met lintbebouwing en kavels met typische kenmerken. Deze kenmerken betreffen onder andere de (voormalige) waterlopen, wijken, met een tussenruimte van 150-160 meter.

De gronden worden hoofdzakelijk gebruikt als landbouwgronden, vooral akkerland. In het gebied vinden thans weinig bedrijfsgebonden activiteiten plaats: enige bebouwing betreft

een solitair mestbassin. Verder zijn aanwezig de vloeivelden van AVEBE (opslag tarragrond).

Voorbeelden van het open karakter van het landschap zijn te zien op foto 4.1 a. en b.

Foto 4.1 a. en b.
Open landschap
Tweederdeweg Zuid

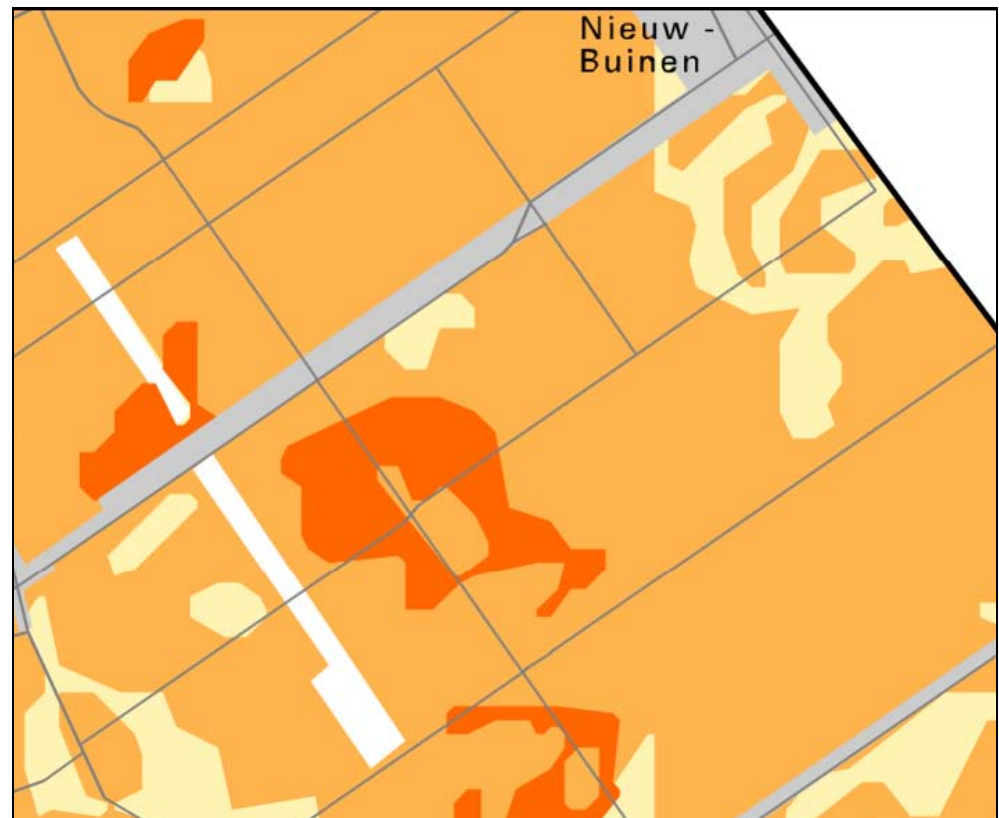
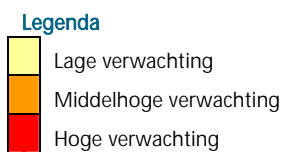
Cultuurhistorie

De cultuurhistorische waarde van het plangebied betreft met name het kenmerkende landschap dat is ontstaan door de veenontginning. In 1900 was een deel van het gebied nog niet ontgonnen (woest). De veenontginning is begin vorige eeuw afgerond. De inrichting van het landschap (de wijken) is ontstaan door en als gevolg van deze ontginning.

Archeologie

De provinciale (indicatieve) kaarten laten zien dat in het plangebied archeologische verwachtingswaarden aanwezig zijn. Voornamelijk een middelhoog verwachtingspatroon, maar langs de Drentse Mondenweg een hoog verwachtingspatroon. Zie figuur 4.3.

Figuur 4.3
Indicatieve kaart
archeologische waarden
(bron: website provincie
Drenthe)

Autonome ontwikkeling

De komst van veehouderijen (inplaatsing) zal met name een verandering opleveren voor de landschapswaarden: open karakter, ruimte, kavelindeling (dichten van wijken). Deze kenmerken worden, afhankelijk van het aantal inplaatsers, in meer of mindere mate aangetast.

4.2.4WOON- EN LEEFOMGEVING*Geluid*

In het plangebied is op dit moment geen sprake van geluidsgevoelige bestemmingen. Er zijn namelijk geen woningen. Van geluidsoverlast in het plangebied is daarmee geen sprake. Wel zijn er geluidsgevoelige bestemmingen aan de rand van het plangebied, met name in de lintbebouwing van Nieuw Buinen. Ten gevolge van in het plangebied uitgevoerde activiteiten op het land en/of vervoersbewegingen kan sprake zijn van geluidsoverlast. Op dit moment is de voornaamste geluidsbron in het plangebied het verkeer op de Drentse Mondenweg, de provinciale weg die dwars door het gebied loopt.

Geurhinder

Geuremissies afkomstig van bedrijven (stallen) vinden niet plaats in het plangebied, daar er geen bedrijven zijn. Wel vinden geuremissies plaats bij het bemesten van de landbouwgronden. Het betreffen hier echter gangbare agrarische activiteiten met bovendien minimale emissies (injecteren van de mest).

Aan de randen van het plangebied bevinden zich, binnen de bebouwde kommen, diverse geurgevoelige objecten (woningen).

In de huidige situatie kan er, ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten in de kom, sprake zijn van geurhinder bij de geurgevoelige objecten in de lintbebouwing van Nieuw Buinen.

Luchtkwaliteit

Evenals bij de geluids- en geurkwaliteit geldt voor de luchtkwaliteit dat deze niet direct wordt beïnvloedt door activiteiten van in het plangebied aanwezige bedrijven. Wel van invloed is het verkeer op de wegen, met name de N379: Drentse Mondenweg. Emissies van fijn stof vinden niet plaats, omdat er geen bedrijven aanwezig zijn.

Verkeer en vervoer

De locaties liggen aan de Tweederdeweg Zuid. Voornaamste ontsluiting vindt plaats via de Drentse Mondenweg. Deze loopt dwars door het gebied. In noordwestelijke richting komt deze weg uit op een andere provinciale weg: de N374, de weg van Stadskanaal naar Borger. In Borger is er toegang tot de N34. De N34 loopt in zuidelijke richting naar Emmen. In noordelijke richting via de rotonde bij Gieten naar Groningen (N34 en bij Tynaarlo de A28) en naar Assen en Veendam (N33 respectievelijk westelijk en noordoostelijk).

Tevens is ontsluiting mogelijk via de 24ste Laan en, bij de noordoostelijke begrenzing van het plangebied, via het Dwarsdiep. Beide komen uit in Nieuw Buinen. De andere kant van de Tweederdeweg Zuid komt uit op Zuiderstraat/Exloërveen, zuidwestelijke begrenzing van het plangebied.

In afbeelding 4.23 wordt de wegensituatie weergegeven rond het plangebied (rode lijn).

Afbeelding 4.23

Overzicht wegen rond
plangebied
(bron: Google Earth)

De Tweederdeweg Zuid is, evenals de 24ste Laan en het Dwarsdiep, een smalle weg. Zie de volgende foto's: foto 4.2 a. en b. Op de Tweederdeweg Zuid is een aantal passeervoorzieningen zoals uitwijkvakken aanwezig.

Foto 4.2 a. en b.

Tweederdeweg Zuid gezien
richting Stadskanaal (links) en
24ste Laan gezien richting
Nieuw Buinen (rechts)

Autonome ontwikkeling

De inplaatsing van veebedrijven van elders zal de komende jaren mogelijk gevolgen hebben voor de emissies (geluid, geur en lucht) en de verkeers- en vervoerssituatie. Mogelijk is er sprake van een groei van het aantal verkeersbewegingen, deels door een algemene (landelijk geldende) toename van het aantal vervoersbewegingen. Deels ook door de vestiging van bedrijven in het gebied en door nieuwbouwprojecten in Nieuw Buinen (mogelijke bevolkingsgroei).

HOOFDSTUK 5

Aanzet tot het MER: alternatieven en milieueffecten

5.1 INLEIDING

De op te stellen MER is combinatie van een plan-MER en een besluit-MER. Het doel van het MER is een vergelijking te maken tussen de effecten van de voorgenoemde activiteit met de situatie dat er geen nieuwe activiteiten worden gerealiseerd (nulalternatief) en andere realistische alternatieven.

5.2 ALTERNATIEVEN

In het MER worden de effecten beschreven voor de volgende (integrale) alternatieven:

- § Nulalternatief;
- § Voorkeursalternatief;
- § Alternatieven die het meest rekening houden met milieubescherming ("meest milieuvriendelijke alternatief").

5.2.1 NULALTERNATIEF

Het nulalternatief ("niets doen") staat voor de situatie waarin de realisatie van de voorgenoemde activiteiten niet plaatsvindt samen met de autonome ontwikkelingen in het gebied.

5.2.2 VOORKEURSALTERNATIEF

Om te komen tot een voorkeursalternatief zullen opties (alternatieven of deelvarianten) benoemd, uitgewerkt en vergeleken worden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (advies)richtlijnen die op basis van deze startnotitie worden opgesteld.

Bouwstenen voor de alternatiefontwikkeling zijn:

Pluimveebedrijf

Het gaat wat betreft het pluimveebedrijf om:

- § Variëren in het toe te passen stalsysteem, de uitvoering van de stallen en de inzet van aanvullende technieken, bijvoorbeeld een luchtwasser om de emissies van ammoniak, geur en fijn stof te beperken;
- § De ruimtelijke inrichting (omvang en uitvoering van gebouwen, landschappelijke inpassing).

Energiebouwblok

Het gaat wat betreft het energiebouwblok om:

- § Variëren in manier van aan- en afvoer: leidingen en/of per vrachtwagen;
- § Variëren in manier van verwerken: alleen productie van biogas of ook ter plaatse productie van (groene stroom) en warmte.

Combinatie

Dan is er nog de mogelijkheid van het combineren in de inrichting/de uitvoering van het energieblok met andere bouwblokken. Dit kan door het aan elkaar leveren van stoffen en producten. Mest en co-fermentaten van de boeren naar het energiebouwblok, energie van het energiebouwblok naar de boeren. Deze levering over en weer kan indirect: bijvoorbeeld middels vrachtwagens via de weg. Het kan echter ook direct: via leidingen. Via leidingen wordt mest direct van de melkveehouderij naar het energiebouwblok gevoerd en warmte weer terug direct gevoerd in de pluimveestal. Een combinatie is eveneens mogelijk: leidingen tussen de bedrijven maar ook levering van maïs (coproduct) van elders.

Vervolgens wordt in het MER wordt met behulp van de bouwstenen een voorkeursalternatief ontwikkeld. Bij de totstandkoming van het voorkeursalternatief worden naast milieuoverwegingen en ruimtelijke motieven ook technische en bedrijfseconomische overwegingen betrokken.

5.2.3**MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF**

Naast het voorkeursalternatief wordt in het MER ook een zogenaamd "meest milieuvriendelijk alternatief" gepresenteerd. Het meest milieuvriendelijke alternatief is het alternatief die de hoogste mate van milieubescherming biedt, ongeacht de technische, economische of geografische overwegingen. Ook kan op een aantal technische aspecten worden ingegaan, zoals de plaatsing en dimensionering van luchtafzuig- en luchtwassystemen en gebruikte technieken bij het energiebouwblok. Daarnaast kan ook de landschappelijke inpassing een specifiek aandachtspunt zijn voor het opstellen van het meest milieuvriendelijke alternatief.

5.2.4**VERGELIJKING ALTERNATIEVEN**

Het voorkeursalternatief is bij voorkeur gelijk aan het meest milieuvriendelijke alternatief. Dit hoeft echter niet, bijvoorbeeld vanwege kosten. Daar waar beide alternatieven verschillen, wordt beschreven waarom ze verschillen. Gemotiveerd wordt dan waarom is afgeweken van het meest milieuvriendelijke alternatief.

De effecten van het voorkeursalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief worden beschreven. In het geval beide alternatieven verschillend zijn, worden de effecten vergeleken.

Het meest milieuvriendelijke alternatief en het voorkeursalternatief (indien verschillend) worden afgezet tegen de referentiesituatie (nulalternatief), voor alle criteria.

5.3**EFFECTBESCHRIJVING**

In het MER zullen de positieve en negatieve effecten van de alternatieven worden beschreven. Bij de beschrijving wordt een schaal- en detailniveau gehanteerd dat relevant is voor de effectbeschrijving van de ontwikkelde alternatieven. Uitgangspunt is een kwantificering van het milieueffect waar mogelijk.

Bij de beschrijving van de milieueffecten in het MER wordt het studiegebied, oftewel het gebied waarbinnen het effect zou kunnen optreden, aangegeven. Daar waar relevant wordt in de effectbeschrijving ingegaan op de verwachte autonome ontwikkeling.

5.3.1

BODEM EN WATER

Met betrekking tot bodem en water kunnen de volgende effecten relevant zijn:

- § Verstoring van het bodemprofiel en de bodemopbouw;
- § Beïnvloeding van de kwaliteit van bodem, grondwater en oppervlaktewater;
- § Beïnvloeding van het natuurlijk watersysteem;
- § Beïnvloeding van de kans op wateroverlast.

Er vinden activiteiten plaats die potentieel risicovol zijn voor verslechtering van de bodem en waterkwaliteit. Het gaat bijvoorbeeld om de opslag en verwerking van meststoffen en de wijze waarop met afvalwater wordt omgegaan. Het MER zal nauwgezet ingaan op de wijze waarop de voorgenomen activiteit rekening houdt met potentiële vervuiling. De beïnvloeding van de kwaliteit van bodem, grondwater en oppervlaktewater is naar verwachting gering indien de bedrijven en installaties werken met gesloten systemen.

In het kader van de ruimtelijke procedure zullen er bodemonderzoeken (milieukundig en bodemkundig-hydrologisch) worden verricht. De resultaten van die onderzoeken zullen ook worden gebruikt in het MER.

In het MER wordt beschreven in hoeverre het natuurlijk hydrologisch systeem verandert door bijvoorbeeld een toename van het verharde oppervlak of onttrekking van grondwater. Dit zelfde verharde oppervlak, kan zorgen voor een toename van piekafvoeren (in aantal en omvang) van waterlopen. De kans op wateroverlast kan hierdoor toenemen.

Tijdens m.e.r.- en bestemmingsplanprocedure zal een (gecombineerde) watertoets worden doorlopen. Hierbij worden de relevante waterbeheerders (waterschap, provincie, waterleidingsbedrijf) geraadpleegd. Aandachtspunten zijn naar verwachting o.a. waterberging op eigen terrein, afwatering naar de omgeving (kwantiteit en kwaliteit) en, indien van toepassing, de effecten van het gebruik van grondwater. De resultaten van de watertoets worden doorvertaald in de planologische procedure en het MER.

5.3.2

NATUUR

De voorgenomen activiteit kan invloed hebben op de natuurwaarden. Door de komst van de nieuwe bebouwing kunnen leefgebieden van planten en dieren verdwijnen. Ook kunnen er effecten zijn in de omgeving van de nieuwe bebouwing, door bijvoorbeeld verstoring (bebouwing, verkeer) of verzuring (depositie van ammoniak op bos- en natuurgebieden). Bij het saneren van de bestaande locaties ontstaan er positieve effecten, zoals de vermindering van emissies van ammoniak. In het MER zullen de aanwezige natuurwaarden en diverse gebiedsbeschrijvingen nader worden beschreven en zal worden aangegeven welke effecten er te verwachten zijn.

Het beoordelingskader voor het aspect natuur is gericht op twee criteria:

- § Invloed op gebieden;
- § Invloed op soorten.

De effectbeschrijving zal zoveel mogelijk kwantitatief worden uitgevoerd (oppervlakten, aantallen). Wanneer dat niet mogelijk is, worden de effecten kwalitatief beschreven (plussen en minnen). Bij de effectbeschrijving wordt niet alleen ingegaan op de absolute omvang van het effect, maar ook op de betekenis hiervan in relatie tot de ecologische structuur van het

plangebied en omgeving en de mate van zeldzaamheid van natuurwaarden waarop (positieve en negatieve) effecten optreden.

Invloed op gebieden

De beschrijving van effecten op gebieden richt zich op planologisch en wettelijk beschermde gebieden. Ook wordt ingegaan op de veranderingen t.a.v. de depositie van ammoniak, op basis van de effectbeschrijving zoals die hierna is beschreven onder de noemer 'emissie en depositie van ammoniak'.

Emissie en depositie van ammoniak

De verplaatsing van de melkveebedrijven en de verplaatsing/samenvoeging van de pluimveelocaties leidt tot een verandering van de emissie van ammoniak en de depositie op de nabijgelegen bos- en natuurgebieden. In het MER zal dit worden aangegeven. De verandering van de depositiewaarden worden gerelateerd aan de kritische depositiewaarden op basis van de natuurdoeltypen van de betreffende bos- en natuurgebieden.

Ook worden de (positieve) effecten van het saneren van de bestaande locaties voor dit aspect beschreven. Bij de berekening wordt gebruik gemaakt van gegevens van de provincie en het Rijk over de huidige en de te verwachten depositie van ammoniak. Er zal gebruik worden gemaakt van het geurverspreidingsmodel Agro Stacks (emissie uit stallen). Ook wordt in kwalitatieve zin ingegaan op de emissie als gevolg van mestopslag en emissies die ontstaan bij ver- en/of bewerking van mest en de zogenaamde directe ammoniakschade (op basis van het rapport Stallucht en Planten).

In het MER wordt ingegaan op de verandering van de ammoniakbelasting op de meest nabij gelegen Natura 2000 gebieden. Gezien de grote afstand tot die gebieden zullen de veranderingen naar verwachting nihil zijn. Er zijn geen effecten op Natura 2000 gebieden te verwachten. Er wordt daarom ook geen passende beoordeling opgesteld.

WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ

Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet is recent gewijzigd en geeft de provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden. De door de provincie aangewezen gebieden en de daarbij behorende beschermingszones (250 meter rondom deze gebieden) vallen niet samen met het plangebied.

Daarnaast zijn er nog gebieden die op basis van de Natuurbeschermingswet of de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermd worden. Deze worden ook als Natura 2000-gebieden aangeduid. Indien ammoniakbelasting de instandhoudingsdoelstellingen van de natuurwaarden van die gebieden bedreigt, kan dat leiden tot vergaande beperkingen ten aanzien van de uitbreiding van ammoniakdepositie op die gebieden en daarmee op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen nabij die gebieden. De overheid heeft een landelijk toetsingskader opgesteld met betrekking tot de maximale ammoniakdepositie op Natura 2000 gebieden. Het uitgangspunt was dat een bedrijf maximaal vijf procent van de kritische depositie mocht veroorzaken. Dit is de zogenaamde vijf procent regeling. Dit toetsingskader is juridisch gezien niet houdbaar, vanwege een uitspraak van de Raad van State.

In samenspraak met de regionale overheden en maatschappelijke organisaties heeft het ministerie van LNV een handreiking opgesteld voor het bevoegd gezag hoe om te gaan met een vergunningaanvraag voor een veehouderij. De handreiking is 24 november 2008 gepresenteerd. Uitgangspunt is dat per geval (aanvraag) een afweging moet worden gemaakt: maatwerk. Provincies en gemeenten kunnen deze gebruiken tot de beheerplannen voor de natuurgebieden klaar zijn (september 2009 of uiterlijk 2013). In de beheerplannen moeten uiteindelijk afspraken worden vastgelegd rond ammoniak, met als doel om het aantal vergunningaanvragen tot een minimum te beperken.

Op basis van de afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000 gebied, verwachten we dat er geen knelpunt met betrekking tot de Natuurbeschermingswet zal optreden. Omdat dit procedureel gezien van belang is, zal worden ingegaan op de effecten met betrekking tot de ammoniakbelasting, zodat het bevoegd gezag dit kan meenemen in de beoordeling van de aanvraag voor de oprichting van het pluimveebedrijf.

Invloed op soorten

De beschrijving van effecten op soorten richt zich op beschermde en/of bedreigde soorten planten en dieren. De beschrijving wordt opgesteld aan de hand van de mogelijke beïnvloedingsfactoren vernietiging van leefgebied door ruimtebeslag, verstoring door bebouwing en/of verkeerstoename in de omgeving en verdroging door veranderingen in de waterhuishouding.

In het kader van de ruimtelijke procedure wordt mogelijk een veldonderzoek verricht (in het kader van de natuurtoets). De resultaten van een eventueel veldonderzoek zullen, samen met andere beschikbare gegevens (gemeente, provincie, Natuurloket) in het MER worden gebruikt.

5.3.3

LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

Door de realisatie van gebouwen en installaties en door de inrichting van de locaties als geheel wijzigt het landschap. De openheid en het openbare karakter verdwijnen voor een belangrijk deel ter plaatse van de locaties. De verwachting aangaande de aanwezigheid in het plangebied van archeologische waarden is middelhoog tot hoog. Aanwezige waarden kunnen mogelijk worden aangetast door ontgravingen voor kelders en funderingen. In het MER zal nader onderzoek worden uitgevoerd in hoeverre waarden aanwezig zijn en in hoeverre aantasting plaatsvindt door het voornemen op deze waarden. De cultuurhistorie speelt naar verwachting een ondergeschikte rol.

5.3.4

WOON- EN LEEFOMGEVING

Geluid

In het kader van de verplaatsing van de bedrijven worden geen geluidsgevoelige bestemmingen gerealiseerd. Wel kan de realisatie een effect hebben op de geluidsbelasting in de directe omgeving, vanwege de activiteiten van de inrichtingen of de toename van vrachtverkeer. Indien er sprake is van een dergelijk effect (indien er sprake is van een significant verschil) zal getoetst moeten worden of de nieuwe geluidsbelasting voldoet aan de normen. De Wm en de Wet geluidhinder zijn hier de relevante toetsingskaders.

Op basis van de aard van het initiatief worden de volgende geluidsbronnen verwacht:

- § Verkeer (vrachtverkeer, tractoren, personenwagens);
- § Installaties op het energiebouwblok (bijvoorbeeld WKK en pompen);
- § Ventilatie van de stallen;
- § Verladen van pluimvee;
- § Verladen mest, co-fermentaten, digestaat etc.

Het doel van het akoestisch onderzoek in het kader van de milieueffectrapportage is het onderzoeken van de geluidseffecten van de verschillende activiteiten en alternatieven, waarbij als referentie de huidige situatie en autonome ontwikkeling (nulalternatief) wordt gehanteerd.

Voor de prognose van de geluidsimmissie wordt een akoestisch rekenmodel opgesteld. Hierbij wordt in principe een vergelijkbare werkwijze gehanteerd als voor een akoestisch onderzoek voor een vergunningaanvraag Wm. Mogelijk heeft het akoestisch onderzoek voor het MER noodgedwongen een globaler karakter indien in het stadium van de MER nog onvoldoende details bekend zijn.

Indien de richt- en grenswaarden worden overschreden, wordt aangegeven welke mitigerende maatregelen wenselijk c.q. noodzakelijk zijn om aan de grenswaarden te voldoen. Hierbij wordt de aard van de maatregelen en het beoogde effect aangegeven.

Geurhinder

Het initiatief zal ter plaatse een toename van de geuremissie met zich meebrengen. Het gaat hier met name om de geuremissies uit de stallen van het pluimveebedrijf en de melkveehouderijen. Ook zullen er geuremissies plaatsvinden door de activiteiten van het energiebouwblok, bijvoorbeeld de opslag van mest en co-fermentaten.

De geuremissies zullen moeten passen binnen de wettelijke toetsingskaders. In het MER zal de mogelijke geuroverlast in beeld worden gebracht.

Het initiatief, het houden van dieren, wordt de door gemeente getoetst in het kader van de bestemmingsplanprocedure en de milieuprocedure (melding/vergunning Wm) aan de regelgeving t.a.v. de geurhinder voor veehouderijen. Hierbij is de Wet geurhinder en veehouderij het toetsingskader. Voor de meeste melkveebedrijven, zo ook melkveebedrijven Van der Meer en Pegge, is dit het Besluit landbouw milieubeheer. Het Besluit landbouw milieubeheer is van toepassing op melkveehouderijen met 200 stuks melkrundvee of minder.

WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object, zoals bijvoorbeeld een woning. De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-stacks. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor, zoals melkrundvee, gelden minimaal aan te houden afstanden. De wet stelt vier standaardnormen: voor concentratiegebieden / niet-concentratiegebieden en bebouwde kom / buiten de bebouwde kom.

Het plangebied ligt binnen het zogenaamde niet-concentratiegebied. Hier gelden relatief strengere eisen dan in het concentratiegebied. De vaste wettelijke waarden (maximaal toegestane geurbelasting) voor bedrijven met een geuremissiefactor (zoals het pluimveebedrijf) zijn acht ou_e voor geurgevoelige objecten in het buitengebied en twee ou_e voor objecten in de bebouwde kom.

Om een hoeveelheid geur aan te geven, wordt gebruik gemaakt van geureenheden (ge) of van Europese odour units (ou_e). Per definitie geldt dat één ou_e = twee ge. Eén Europese odour unit per kubieke meter is de concentratie geurstoffen die door een gemiddeld persoon nog net kan worden geroken. Er wordt hierbij dus geen onderscheid gemaakt naar de herkomst van de geur ('type' geur). De geuremissie die vrijkomt uit een bedrijf wordt uitgedrukt in ge of ou_e per tijdseenheid (ge/s of ou_e/s). De geurbelasting op leefniveau wordt uitgedrukt in ge of ou_e per kubieke meter lucht behorend bij een percentielwaarde (bijvoorbeeld: ge/m als 98-percentiel). Een 98-percentiel van een bepaalde geurconcentratie betekent dat deze geurconcentratie als uurgemiddelde waarde in 98% van de jaarlijkse uren niet wordt overschreden, in twee procent van de jaarlijkse uren mag deze concentratie wel worden overschreden. In de praktijk worden behalve de 98-percentiel ook andere percentielen gebruikt, van een 95- tot een 99,99-percentiel.

De gemeente Borger-Odoorn heeft geen eigen waarden (afwijkende normen in een geurverordening) vastgesteld. Hier gelden dus de vaste wettelijke waarden.

Geurgevoelige objecten zijn (niet-limitatief) beschreven in de geurregelgeving. In het algemeen geldt dat op basis van jurisprudentie gebouwen of terreinen waar gedurende langere tijd, binnen een bepaalde begrenzing, mensen verblijven, als stankgevoelig moeten worden aangemerkt.

Naast de mogelijke geurhinder afkomstig uit de stallen (van het pluimveebedrijf en de melkveebedrijven) zal in de MER ook aandacht worden besteed aan:

- § Mogelijke overlast door de verwerking van reststromen (mest, co-fermentaten);
- § Vermindering van de kans op geurhinder door de sanering van de locaties elders.

Het toetsingskader voor geuremissies ten gevolge van de activiteiten van het energiebouwblok is de Nederlandse emissie Richtlijn (NeR). De NeR geeft algemene eisen aan emissieconcentraties die gebaseerd zijn op de best beschikbare technieken van emissiebeperking. In de NeR is een systematiek opgenomen waarmee voor individuele bedrijven het acceptabele hinderniveau kan worden vastgesteld.

Lichthinder

De vestiging van de bedrijven langs de Tweederdeweg Zuid zal een verandering met zich meebrengen van de lichtsituatie in het gebied. Nu zijn er namelijk geen lichtbronnen (bedrijven en/of woningen) gevestigd langs de weg. Lichtbronnen bevinden zich op afstand: het verkeer op de Drentse Mondenweg en de bebouwingslinten van Nieuw Buinen, 1^e Exloërmond en Stadskanaal.

Gezien de afstand naar de genoemde linten (waar zich de meest dichtbijgelegen lichtgevoelige objecten bevinden) en de aard en omvang van de activiteiten valt geen noemenswaardige lichtbelasting te verwachten. Dit aspect wordt daarom niet verder onderzocht.

Visuele hinder

De omvang van de bedrijfsgebouwen en installaties kan extra visuele hinder voor omwonenden (de linten Nieuw Buinen, 1^e Exloërmond en Stadskanaal) betekenen. De mate waarin dat het geval zal zijn, wordt kwalitatief beschreven.

Luchtkwaliteit: fijn stof, stikstofoxiden, zwaveloxide, zwavelwaterstof, koolmonoxide
Verschillende van de genoemde stoffen kunnen vrijkomen als gevolg van toename van het (vracht)verkeer, emissies uit stallen en uit de installatie van het energiebouwblok. De toename daarvan ten opzichte van de referentiesituatie zal berekend worden PC-stacks berekeningen en het ISLA3A-model (bedoeld voor veehouderijen).

Ten eerste dient vastgesteld te worden of er sprake is van overschrijving van normen. Indien dit niet het geval is, dan zijn er in beginsel geen belemmeringen om het besluit te nemen. Worden er wel normen overschreden dan dient te worden vastgesteld of er sprake is van verslechtering van de luchtkwaliteit. Indien een verslechtering van de luchtkwaliteit wordt geconstateerd, dan wordt vervolgens onderzocht of deze verslechtering van de luchtkwaliteit wordt gecompenseerd door verbetering van de luchtkwaliteit elders in het plangebied.

WET LUCHTKWALITEIT

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in hoofdstuk 5 (titel 5.2) van de Wm. Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervallen. Omdat het betreffende deel van de Wm handelt over de luchtkwaliteit staat het ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit.

Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in algemene regels en ministeriële regelingen. De Regeling beoordeling luchtkwaliteit bevat voorschriften over metingen en berekeningen om de concentratie en depositie van luchtverontreinigende stoffen vast te stellen. Verder schrijft de Regeling rapportage voor van de uitkomsten van metingen en berekeningen. De Regeling vereist ook een plan met maatregelen om een goede luchtkwaliteit te bewerkstelligen in geval van overschrijding.

De Wet luchtkwaliteit geeft normen voor luchtverontreinigende stoffen: zwaveldioxide (SO₂), stikstofdioxide (NO₂), zwevende deeltjes (PM10 of "fijn stof"), benzeen (C₆H₆), koolmonoxide (CO), ozon (O₃), arseen (As), cadmium (Cd), nikkel (Ni), benzo(a)pyreen (Bap) en lood (Pb).

Voor de veehouderij is fijn stof (PM 10) een relevant milieuaspect waarover nog maar relatief weinig bekend is. De verwachting is dat het toetsingskader en de te gebruiken emissiefactoren begin 2009 geactualiseerd zullen worden. In het MER wordt uitgegaan van de meest recente wet- en regelgeving.

De toetsing in het MER wordt toegespitst op de twee maatgevende stoffen: stikstofoxide en fijn stof. De overige stoffen waarvoor normen worden gesteld in de Wet luchtkwaliteit worden ook meegenomen in het MER voor zover relevant (zie hoofdstuk 4), maar leveren over het algemeen geen belemmeringen.

In tabel 5.3 zijn de normen voor NO₂ weergegeven zoals deze gelden in Nederland.

Tabel 5.3

Normen Wet luchtkwaliteit
t.a.v. de luchtcomponent
stikstofdioxide (NO₂)

Toetsingseenheid	Maximale Concentratie	Opmerking
<i>Jaargemiddelde concentratie:</i>		
Grenswaarde	40 µg/m ³	Uiterlijk op 1 januari 2010
Plandrempel	42 µg/m ³	Betreft 2009
<i>Uurgemiddelde concentratie:</i>		
Grenswaarde	200 µg/m ³	Vanaf 1 januari 2010. Overschrijding maximaal achttien uur per kalenderjaar toegestaan
Plandrempel	210 µg/m ³	Betreft 2009. Overschrijding maximaal achttien uur per kalenderjaar toegestaan
Bij wegen, voor zeer drukke verkeerssituaties ¹ :		
Grenswaarde	290 µg/m ³	Tot 1 januari 2010. Overschrijding maximaal 18 uur per kalenderjaar toegestaan
Alarmpandrempe	400 µg/m ³	Overschrijding gedurende 3 achtereenvolgende uren toegestaan in gebieden opp. ten minste 100 km ²

¹ Voor zeer drukke verkeerssituaties op wegen waarbij de intensiteit groter is dan 40.000 motorvoertuigen per etmaal.

Voor de berekeningen en toetsing is met name de jaargemiddelde concentratie relevant. Als norm wordt voor de jaargemiddelde grenswaarde 40 µg/m³ gehanteerd. Deze norm gaat gelden vanaf 1 januari 2010.

In onderstaande tabel, tabel 5.4, zijn de normen voor fijn stof weergegeven zoals deze gelden in Nederland.

Tabel 5.4

Normen Wet luchtkwaliteit
t.a.v. de luchtcomponent fijn
stof (PM10)

Toetsingseenheid	Maximale Concentratie	Opmerking
<i>Jaargemiddelde concentratie, humaan:</i>		
Grenswaarde	40 µg/m ³	
<i>24-uurgemiddelde concentratie, humaan:</i>		
Grenswaarde	50 µg/m ³	Overschrijding maximaal 35 maal per kalenderjaar toegestaan

Als norm wordt de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³ gehanteerd. De 24-uurgemiddelde concentratie van 50 µg/m³ mag maximaal 35 maal per kalenderjaar worden overschreden.

Externe veiligheid

De externe veiligheid wordt enerzijds bepaald door het aantal en de grootte van de risicofactoren die aanwezig zijn en anderzijds door de hoeveelheid mensen die aan deze risico's wordt blootgesteld. De risicofactoren hebben met name betrekking op het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen (zoals biogas of stoffen ten behoeve van de technische installaties), de afvoer van afvalwater en de productie, opslag en het transport van energie.

Aangenomen mag worden dat de potentiële risico's met betrekking tot externe veiligheid op en direct rondom het bedrijf tot een acceptabel niveau zal worden teruggebracht, omdat er moet worden voldaan aan de bepalingen zoals die zijn vermeld in de Wm. Verwachting is dat de regels van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) niet van toepassing is op (één van) de inrichtingen.

Energie/duurzaamheid

Het initiatief heeft verschillende duurzaamheidsdoelen in zich:

- § De verwerking van (o.a.) mest levert energie voor de bedrijven en energie die kan worden geleverd aan derden;
- § Verandering benodigde energie voor transport vanwege verschillen in locaties en de schaalgrootte van de veehouderijen;
- § Duurzame materialen bij de bouw van de bedrijfsgebouwen;
- § Hergebruik van water en besparing van energie.

In het MER zijn deze effecten te beschrijven en deels te berekenen. Hierbij wordt ook ingegaan op de reststromen en de additieven voor de opwekking van stroom.

Ingegaan wordt op het stroom- en gasverbruik per dier en de te nemen energiebesparende maatregelen.

Ruimtegebruik

Het plangebied, thans een gebied met een agrarische bestemming en in functie hoofdzakelijk landbouwgrond, inrichten voor het initiatief betekent dat bestemmingen en functies worden aangepast. Het areaal landbouwgrond zal verminderen. Het landbouwkundig gebruik zal juist toenemen.

Door de verplaatsing van de bedrijven uit de lintbebouwing ontstaan daar mogelijkheden voor andere vormen van ruimtegebruik.

Verkeer en vervoer

Door de realisatie van het initiatief neemt het aantal verplaatsingen in het gebied toe. Hierbij gaat het enerzijds om de verplaatsingen van personen in voornamelijk lichte voertuigen, anderzijds om de aan- en afvoer van goederen en dieren door middelzwaar of zwaar verkeer.

De ontsluiting voor de bedrijven van Jansen, Van der Meer en Schipper-Elberse en het energiebouwblok zal voornamelijk verlopen via de Drentse Mondenweg. Voor melkveebedrijf Pegge is ontsluiting via de Zuiderstraat/Exloërveen mogelijk meer voor de hand liggend.

Verwachting is dat een toename vooral het gevolg zal zijn van het pluimveebedrijf en het energiebouwblok en daardoor met name betrekking zal hebben op het begin van de Tweederdeweg Zuid (vanaf de afslag op de Drentse Mondenweg tot de locatie van het pluimveebedrijf/het energiebouwblok).

Bekeken moet worden in hoeverre het bestaande wegennet, en dan voornamelijk de Tweederdeweg Zuid zelf, dit verkeer op een veilige en vlotte wijzen kan afwikkelen. De invulling van de ontsluitingsstructuur, zowel intern als extern, is daarom van belang. Het inzicht in de toename van het aantal verkeersbewegingen is noodzakelijk voor de geluid- en luchtberekeningen. Over het algemeen kan gesteld worden dat de geluidsbelasting toeneemt en de luchtkwaliteit afneemt naarmate het aantal voertuigkilometers toeneemt.

5.4 EFFECTBESCHRIJVING EN -BEOORDELING

Effectbeschrijving

In de effectbeschrijving in het MER worden de effecten zoveel als mogelijk uitgedrukt in kwantitatieve grootheden (oppervlakten, aantallen, etc.). Daar waar dit niet mogelijk is, worden de effecten uitgedrukt in een kwalitatieve beoordeling (+/-) aan de hand van een zevenpuntsschaal met de volgende betekenis:

- ++ zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
- + positief ten opzichte van de referentiesituatie
- 0/+ licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
- 0 neutraal
- 0/- licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
- negatief ten opzichte van de referentiesituatie
- zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Bij de kwalitatieve beoordeling wordt de referentiesituatie neutraal gesteld (score nul). Indien een alternatief ten opzichte van de referentiesituatie positief of zeer positief scoort, dan worden deze effecten aangeduid met respectievelijk + en ++. Indien alternatieven tot negatieve effecten leiden, dan worden deze effecten in de overzichtstabel aangeduid met - en - - afhankelijk van de ernst en omvang van het betreffende effect. In het MER wordt per criterium een toelichting gegeven.

Effectbeoordeling

In de effectbeoordeling in het MER worden de effecten voor alle aspecten vertaald naar een kwalitatieve score. Deze vertaling vindt plaats door middel van expert judgement, op basis van de ernst van het effect, wettelijke normen, de status van gebieden en elementen, de aard van de aantasting (tijdelijk, permanent, omkeerbaar, onomkeerbaar) et cetera.

Vergelijking

In het MER worden de effecten van de alternatieven onderling én met de referentiesituatie (niet realiseren van het alternatief) optreden, vergeleken. Als referentie zal de huidige situatie worden gehanteerd. Verder wordt in het MER aangegeven welke leemten in kennis van invloed zijn op de effectbeoordeling. Op deze manier kan in de besluitvorming rekening worden gehouden met de tekortkomingen en beperkingen in de gebruikte informatie. Tot slot wordt in het MER (mede op basis van voorgaande) een aanzet gegeven voor een evaluatieprogramma.

HOOFDSTUK

6

Beleid, besluiten en procedures

6.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk gaat in het beleid en de wet- en regelgeving die direct of indirect van invloed zijn op de verplaatsing van de bedrijven en de bouw en de exploitatie van het energiebouwblok. Het gaat daarbij vooral om bestaande en vastgestelde plannen en regelgeving die kaderstellend kunnen zijn voor het verder ontwikkelen van de voorgenomen initiatieven.

6.2 VASTGESTELDE KADERS

De ontwikkeling van het initiatief staat niet op zichzelf. Enerzijds vormt het al eerder vastgesteld beleid van Rijk, provincie, regio, gemeente en andere overheidsorganen het kader voor de besluitvorming over het initiatief. Denk daarbij met name aan het project "Inplaatsing melkveehouderij".

Inzicht in de genomen en nog te nemen besluiten geeft inzicht in de juridische bindingskracht van deze besluiten en daarmee in de randvoorwaarden en ontwikkelingskansen oftewel de besluitruimte waarbinnen het initiatief is te ontwikkelen. Daartoe zijn het bestaande beleid (beleidskader) en de beleidsvoornemens (te nemen besluiten) geïnventariseerd. Het betreffen die besluiten en beleidsvoornemens die specifiek betrekking hebben op het initiatief zelf of op een andere wijze van belang zijn voor het plangebied en de omgeving.

6.3 BELEIDSKADER

Ten aanzien van beleid en wetgeving zijn met name de onderstaande documenten, weergegeven in van belang. Het MER wordt opgesteld met inachtneming van deze documenten.

Tabel 6.5
Overzicht bestaand beleid

Schaalniveau/dekking	Beleidsdocument/besluit
Internationaal	Conventie van Bern
	Vogelrichtlijn
	Habitatrichtlijn
	Kaderrichtlijn Water (KRW)
	IPPC richtlijn, BREF's
Nationaal (Rijk)	Nota ruimte 2006
	Woningwet (Ww)
	Wet ruimtelijke ordening (Wro)
	Kabinetstandpunt 'Anders omgaan met water' (waterbeleid in de 21ste eeuw)

Schaalniveau/dekking	Beleidsdocument/besluit
	Nota Natuur voor Mensen en Mensen voor Natuur (2000)
	Nota Belvédère (1999)
	Wet milieubeheer (Wm), waaronder Wet geluidhinder (Wgh)
	Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit)
	Besluit landbouw milieubeheer
	Besluit mestbassins milieubeheer
	Wet geurhinder en veehouderij
	Nederlandse Emissierichtlijn (NeR)
	Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen (2008)
	Regeling Ammoniak en Veehouderij
	Wet ammoniak en veehouderij (Wav)
	Flora-en faunawet
	Natuurbeschermingswet
	Nederlandse richtlijn bodembescherming (NRB)
	Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)
	Wet luchtkwaliteit (Hoofdstuk 5 Wm)
	Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)
	Regeling externe veiligheid inrichting (Revi)
	Grondwaterwet (GWW)
	Wet bodembescherming (Wbb)
	Besluit bodemkwaliteit
Provinciaal/regionaal	Provinciaal Omgevingsplan (POP en POP II)
	Provinciale Omgevingsverordening
Gemeentelijk	Bestemmingsplannen

6.4

NIEUWE REGELGEVING

Deze startnotitie is opgesteld op basis van de geldende wet- en regelgeving. In het MER zal waar mogelijk de consequentie van nieuwe regelgeving worden beschreven.

Met de komst van de omgevingsvergunning zijn veranderingen te verwachten in de vergunningverlening en/of procedures.

WET ALGEMENE BEPALINGEN OMGEVINGSRECHT (WABO) EN OMGEVINGSVERGUNNING

Op 4 november 2008 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Hiermee wordt het groene licht gegeven aan de omgevingsvergunning. In totaal worden zo'n 25 verschillende wetten, bijvoorbeeld de bouwvergunning en de milieuvergunning, en een veelheid aan vele verschillende lokale verordeningen ondergebracht in één vergunning. Er komt één loket voor het indienen van de aanvraag. Hij/zij levert hiervoor ook maar één keer alle benodigde gegevens aan. Het is aan het bevoegde gezag, bijvoorbeeld de gemeente, om zelf alle verschillende elementen van de vergunningverlening die voor het plan nodig zijn bij elkaar te brengen en daarop een vergunning te verlenen. Er is dan ook nog maar één inspraak- en beroepsprocedure. Planning is dat de Wabo op 1 januari 2010 wordt ingevoerd.

WATERWET

Het waterbeheer in Nederland is vastgelegd in een groot aantal wetten. Nog dit jaar (verwachting is eind 2009) zal de Waterwet de volgende wetten vervangen: Wet op de waterhuishouding, Wet op de waterkering, Grondwaterwet, Wet verontreiniging oppervlaktewateren, Wet verontreiniging zeewater, Wet droogmakerijen en indijkingen, Wet beheer rijkswaterstaatswerken en Waterstaatswet 1900.

Met de Waterwet wordt het huidige vergunningstelsel van de afzonderlijke waterwetten gebundeld tot één watervergunning. Evenals bij de omgevingsvergunning betekent dit: één loket, één aanvraag en één procedure.

6.5 TE NEMEN BESLUITEN

6.5.1 INVENTARISATIE BESLUITEN

Wat betreft de vervolgbesluiten zijn onder andere de volgende besluiten relevant voor het initiatief:

- § Vergunning Wm voor pluimveehouderij Jansen en energiebouwblok;
- § (Wijziging) bestemmingsplan (Wro);
- § Aanlegvergunningen op grond van de Wro;
- § Bouw- en sloopvergunningen op grond van de Woningwet (WW);
- § Lozingsvergunningen/-meldingen op grond van de Wvo;
- § Onttrekkings-/lozingsvergunningen/meldingen op grond van de Grondwaterwet (GWW)

Verder zijn de volgende meldingen relevant (dit zijn geen besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht):

- § Melding Besluit landbouw milieubeheer voor melkveebedrijf Van der Meer en Pegge en akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse;
- § Melding Besluit mesbassins milieubeheer voor mestbassin melkveebedrijf Van der Meer;

Door middel van deze vervolgbesluiten kunnen op objectniveau door het betreffende bevoegd gezag aanvullende kwaliteitseisen worden gesteld die bijdragen aan de verkleining van de milieueffecten en realisatie van de beoogde ruimtelijke kwaliteit. De relevante vervolgbesluiten met de mogelijkheden tot het stellen van aanvullende kwaliteitseisen zullen in het MER worden aangegeven.

Wat betreft een eventuele wijziging van het bestemmingsplan/de bestemmingsplannen wordt hier alvast iets uitgebreider op de besluitvorming ingegaan.

6.5.2 PLANNOLOGISCHE REGELING

Per 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Deze heeft de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) vervangen.

Het plangebied heeft in hoofdzaak een agrarische bestemming. Hiermee lijkt realisatie van de plannen planologisch mogelijk. Mogelijk zijn er echter toch procedures nodig in het kader van wijzingen e.d. van het bestemmingsplan. Zo is er de realisatie van het energiebouwblok een niet agrarisch bedrijf.

De ondernemers hebben een gewenste grootte van de bouwblokken aangegeven. De groottes van het bebouwingsgedeelte van de bouwblokken zijn nog niet bekend, maar het gaat de ondernemers vooral om grote erven: ruimte om te werken en om eventueel uit te breiden op een later moment. Mogelijk zal er sprake zijn van bouwblokken en/of bebouwingsgedeeltes die wat betreft de grootte afwijken van het gestelde in de bestemmingsplannen. Volgens de gemeente is vrijstelling mogelijk. In de ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure moet een groter bouwblok gemotiveerd worden: een bouwblok op maat. Dit geldt eveneens voor afwijkingen wat betreft de hoogte van gebouwen (maximaal tien meter) en de dakgoot (maximaal viereneenhalve meter), ook hier is gemotiveerd verhogen mogelijk.

Om de verplaatsingen planologisch te realiseren zijn er diverse proceduremogelijkheden. Welke mogelijkheid wordt gehanteerd is nog niet bekend. In afstemming met de provincie zal het meest geschikte artikel worden gekozen.

Bij de keuze zijn het huidige planologische beleid van de gemeente (zoals opgenomen in de bestemmingsplannen) voor de beoogde initiatieflocaties en de wensen van de gemeente van belang.

In het MER wordt verder ingegaan op de (keuze voor de) ruimtelijke procedure.

Voor de bestemmingsplanwijziging is, aangezien er sprake is van een MER-plichtige activiteit (pluimveebedrijf Jansen en energiebouwblok), een plan-MER nodig. In hoofdstuk 1 is reeds aangegeven dat de plan-MER zal worden gecombineerd met het besluit-MER. Het op te stellen MER dient als basis voor zowel de plan-m.e.r.-procedure als de besluit-m.e.r.-procedure.

6.6 PROCEDURE EN TIJDSPLANNING

6.6.1 PROCEDURE

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure voor de vergunning Wm voor het pluimveebedrijf en het energiebouwblok. Het MER gaat eveneens breder in op de overige initiatieven. Beide procedures gaan deels gelijk op, deels gaat de m.e.r.-procedure aan de vergunningprocedure vooraf. In afbeelding 6.24 is deze koppeling geschematiseerd weergegeven.

Afbeelding 6.24

De procedure voor de m.e.r. en de vergunning Wm

Globaal kent deze gekoppelde procedure de volgende activiteiten:

- § Opstellen startnotitie en richtlijnen;
- § Opstellen MER en vergunningaanvraag;
- § Evaluatie milieueffecten.

De genoemde activiteiten worden hieronder verder toegelicht.

Opstellen startnotitie en richtlijnen

De m.e.r.-procedure gaat officieel van start met de publicatie van deze startnotitie. Met de startnotitie wordt aan belanghebbenden gelegenheid gegeven om invloed uit te oefenen op de te beschouwen onderwerpen in het MER.

Na de formele aanmelding wordt de startnotitie door het bevoegd gezag bekendgemaakt en voor inspraak ter inzage gelegd. Gedurende zes weken ligt de startnotitie ter inzage. Tegelijkertijd met de publicatie wordt de startnotitie toegezonden aan de wettelijke adviseurs, te weten de Inspectie VROM, Regionale directie LNV, Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten en de Commissie voor de m.e.r.

De Commissie geeft haar advies in de vorm van adviesrichtlijnen. Aan de hand van de inspraakreacties en de adviezen van de wettelijke adviseurs stelt het bevoegd gezag de richtlijnen voor het MER vast. Deze richtlijnen geven aan welke onderwerpen en aspecten in het MER moeten worden uitgewerkt en vormen tevens het toetsingskader voor het opgestelde MER.

Opstellen MER en vergunningaanvraag

Met de Startnotitie en richtlijnen als leidraad wordt het MER opgesteld. Hiervoor worden de nodige detailuitwerkingen en nadere onderzoeken uitgevoerd en de aangegeven werkwijzen gevolgd. Parallel en mede op grond van het MER wordt de vergunningaanvraag opgesteld.

Nadat het MER gereed is, wordt het bij het bevoegd gezag ingediend. Het bevoegd gezag beoordeelt of het MER aanvaardbaar kan worden geacht. Daartoe kijkt het of:

- § Er onjuistheden in het MER voorkomen;
- § Het MER voldoet aan de wettelijk gestelde eisen;
- § Het MER tegemoetkomt aan de richtlijnen;
- § Er zich nieuwe feiten hebben voorgedaan op grond waarvan het MER zou moeten worden aangepast.

Na aanvaarding van het MER worden het MER én de vergunningaanvraag gelijktijdig bekendgemaakt en voor inspraak ter inzage gelegd (zes weken). De wettelijke adviseurs worden wederom om advies gevraagd. De Commissie m.e.r. geeft haar advies in de vorm van een toetsingsadvies.

Aan de hand van de inspraakreacties en de adviezen (incl. het toetsingsadvies van Commissie) wordt de ontwerpbesluit opgesteld en bekendgemaakt. Daarna kan worden ingesproken op ontwerp besluit. Na afgeven van de beschikking door het bevoegd gezag is beroep mogelijk tegen het besluit binnen een termijn van zes weken.

Evaluatie milieueffecten

Bij de afgeven van de beschikking gaat tevens het evaluatieprogramma van het MER van start. Aan de hand van dit programma worden op een nader te bepalen moment de feitelijke milieugevolgen van het gerealiseerde voornemen bepaald en vergeleken met de effectvoorspelling in het MER. Het resultaat van deze evaluatie kan aanleiding zijn om te besluiten tot extra maatregelen om ongewenste effecten te beperken.

6.6.2

ROLVERDELING PARTIJEN

Bij de m.e.r.-procedure zijn de volgende partijen betrokken:

- § Initiatiefnemer;
- § Bevoegd gezag;
- § Wettelijke adviseurs;
- § Insprekers.

Hierna wordt de rolverdeling van de partijen toegelicht.

Initiatiefnemer

Degene die de voorgenomen activiteit wil realiseren en daarmee een verzoek tot een besluit, in dit geval een vergunning Wm, indient. In dit geval zijn dat de drie betrokken ondernemers: pluimveebedrijf Jansen, melkveebedrijf Van der Meer en akkerbouwbedrijf Schipper-Elberse. De gemeente Borger-Odoorn is mede-initiatiefnemer en begeleidt deze drie ondernemers. De initiatiefnemer moet het MER (laten) opstellen.

Bevoegd gezag

De overheidsinstantie die het besluit moet nemen: in dit geval de gemeente Borger-Odoorn.

Wettelijke adviseurs

Inspectie VROM, Regionale directie LNV, Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten en de Commissie voor de m.e.r.

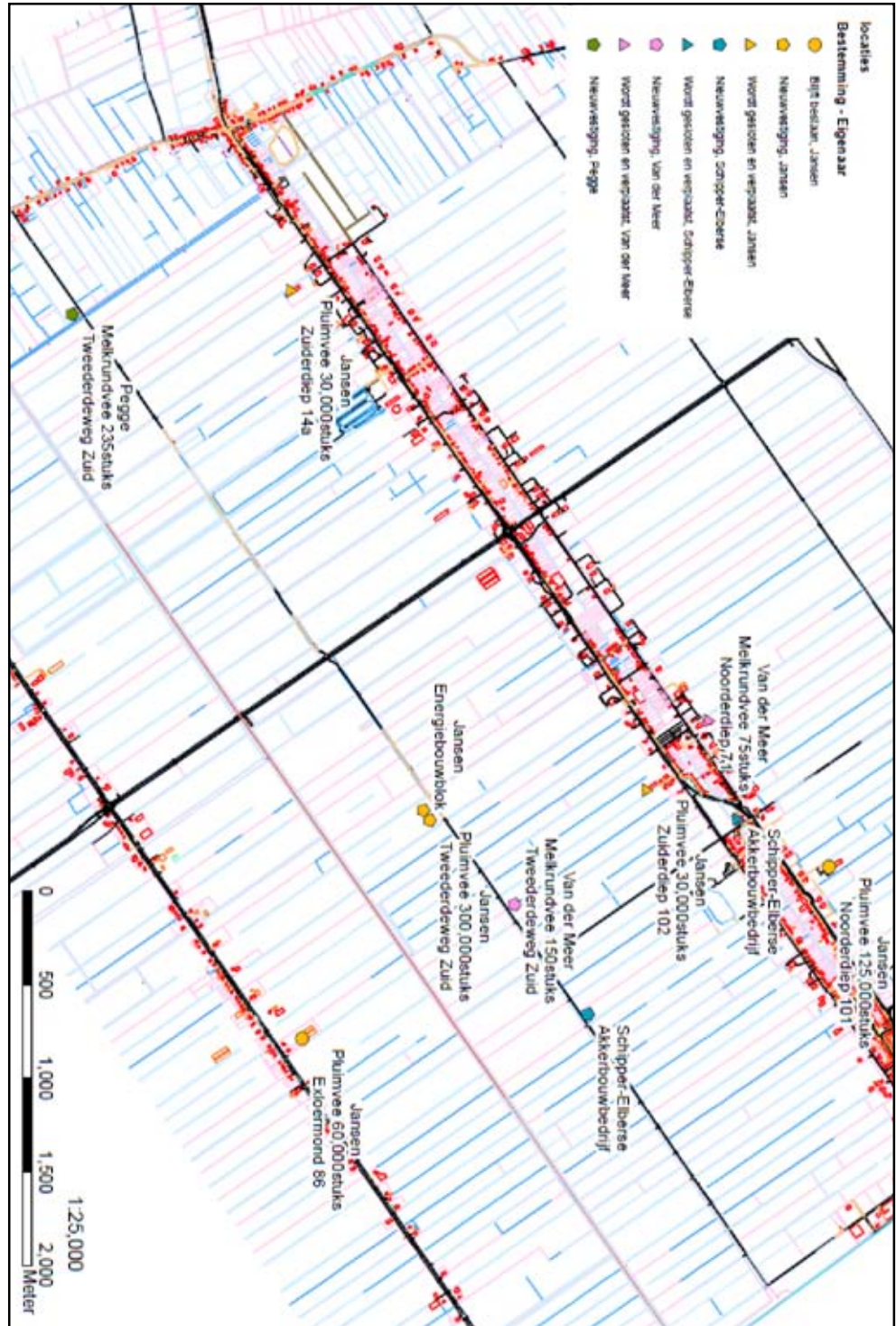
Van de wettelijke adviseurs is de Commissie m.e.r. een onafhankelijke commissie die op basis van de Startnotitie en de inspraak, advies uitbrengt aan het bevoegd gezag over de inhoudseisen waaraan het MER dient te voldoen (het richtlijnenadvies). Vervolgens toetst de Commissie m.e.r. of het MER voldoende informatie (volledigheid, juistheid en kwaliteit) bevat om een weloverwogen besluit over de voorgenomen activiteit te kunnen nemen (het toetsingsadvies). Per MER wordt een werkgroep samengesteld.

Insprekers

Personen of organisaties die hun mening over de gewenste inhoud van het MER en/of over de juistheid en volledigheid van het opgestelde MER kenbaar maken. Eenieder kan als inspreker optreden.

BIJLAGE 1

Overzichtskaart locaties

BIJLAGE 2

Literatuurlijst

- § Provincie Drenthe. Provinciaal Omgevingsplan II (2004)
- § Provincie Drenthe. Grondwateronttrekkingen; het is geregeld in de Provinciale milieuverordening (2005)
- § Provincie Drenthe. Concretisering EHS Drenthe; Gebieden, doelen en spelregels (2007)
- § Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Natura 2000/Natuurbeschermingswet 1998 en gemeenten (2007)
- § Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Veelgestelde vragen Natuurbeschermingswet 1998/Natura 2000 (2007)
- § VROM. Handreiking milieueffectrapportage van plannen (planmer); Europese milieubeoordeling van plannen, Implementatie in Wet milieubeheer & Besluit m.e.r. 1994 (2006)
- § VROM. Besluit milieueffectrapportage (1994)
- § ARCADIS. Ontwikkelen bedrijfslocaties op Tweederdeweg Zuid Nieuw-Buinen (2007)
- § ARCADIS. Nieuw boeren in Nieuw-Buinen; Haalbaarheidsonderzoek verplaatsing agrarische bedrijven (2008)
- § ARCADIS. Milieueffectrapportage en de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (2008)
- § www.infomil.nl
- § www.provincie.drenthe.nl/ik_zoek/kaartmateriaal/